

ŠTO JE PASTOR RUSSELL POUČAVAO

O Savezima, Posredniku, Otkupnini,
Žrtvi za grijeh i Pomirenju

SVEZAK 5

Pastor C. T. Russell

Rođen 16. veljače 1852. - Završio zemaljski put 31. listopada 1916.

Nakladnik: Međunarodno Udruženje Istraživača Biblije
Ponovljeno izdanje 2026.

Sadržaj

1 Otkupnina i Pomirenje za grijeh	2
1.1 Dijeljenje te Zbirke Patnji i Djela	2
2 Pjesma Zore: Moj jedan talent	2
3 Božji savezi od B. H. Bartona	2
3.1 Osobna iskustva	3
3.2 Abrahamski savez	3
3.3 Starozavjetni savezi	4
3.4 Ilustrirano u Novom zavjetu	5
3.5 Sarin savez	5
3.6 Hagara tipizira Zakonski savez	6
3.7 Zakonski savez odbačen	7
3.8 Sjeme	7
3.9 Novi savez	8
3.10 Muž	9
3.11 Nakon onih dana	9
3.12 Hebrejima 7:22	10
3.13 Hebrejima 8:6-13	10
3.14 Sklopiti? ili dovršiti?	11
3.15 Hebrejima 9:13-15	12
3.16 Tri faze	13
3.17 Pripremno djelo	14
3.18 Ketura	14
3.19 Udio Crkve u Novom savezu	15
3.20 Pečaćenje	15
4 Sastanak s pitanjima i odgovorima iz 1907.	16
4.1 Izdavačka napomena iz 1907.	16
4.2 Uvod — Žetvena Istina	17
4.3 DIO I. — Žrtva za grijeh	18
4.4 DIO II. — Savezi	24
5 Kazalo onoga što je pastor Russell poučavao	28

1. OTKUPNINA I POMIRENJE ZA GRIJEH 3. BOŽJI SAVEZI OD B. H. BARTONA

1.1. Dijeljenje te Zbirke Patnji i Djela

Također, apostoli nisu sudjelovali u samoj slavi odmah nakon poziva; Otkupitelj nas poziva na ustrajnost, i da, ako ne "popijemo Njegovu Čašu," nećemo biti dostojni i sudjelovati s njim u Doba Slave! Tko želi, "Tko sjedi s Lijeve i Desne Njegove" – to su oni koji će iz Njegove čaše – piti! Kroz njegove muke ulaze oni u taj njegov Obećani Uspjeh. I oni koji to poriču i negiraju te stvari, na putu su bez spasa i svijetla! Svi mi koji ćemo sa njime u vječnost – moramo prihvatiti Njegove žrtve! I svi koji ne uspijevaju to primiti, odbacuju taj Dar koji nam on nosi! Zato ćemo biti dionici njegovog tijela – njegovih Žrtava – kao Sudionici Kristovi.

2. PJESMA ZORE: MOJ JEDAN TALENT

U ubrusu glatkom i bijelom,
Skriven od svakog smrtnog pogleda,
Moj jedan talent večeras leži.
Moj da ga skupljam, ili moj da ga koristim.
Moj da ga čuvam, ili moj da ga izgubim;
Zar ne smijem činiti što želim?
Ah! dar je bio samo posuđen.
S poznatom namjerom Davatelja
Da bi se trebao mudro potrošiti.
I znam da će On tražiti
Svaki novčić iz moje ruke.
Kada budem stajao u Njegovoj prisutnosti.
Kolika će biti moja tuga i sram
Kada čujem svoje ponizno ime.
I ne budem mogao isplatiti Njegov zahvalj!
Neki će udvostručiti ono što drže;
Drugi će tome dodati deseterostruko,
I vratiti u sjajnom zlatu.
Gospodine, o nauči me što da činim!
Ja bih želio biti vjeran i istinit;
Ipak obnovi taj sveti залог.
Pomozi mi, prije nego što bude prekasno.
Da sada nešto učinim za Tebe;
Ti koji si učinio sve za mene!

S bilješkama o Otkupnini, Žrtvi za grijeh i Opravdanju (kako je izvorno objavljeno oko 1910.)

U Otkrivenju 11:15 imamo proročanstvo koje se odnosi na oglašavanje Sedme trube, a shvaćajući da živimo u danima glasa Sedmog anđela, moramo biti posebno zainteresirani za sve detalje o tome što će se dogoditi tijekom oglašavanja Sedme trube.

Opisujući događaje, apostol u 19. retku prvo daje ovu izjavu: "I otvori se hram Božji na nebu i pokaza se u njegovom hramu Kovčeg i Zavjet." (Ova riječ zavjet u izvornom grčkom je ista kao i riječ savez.)

Ovdje smo obaviješteni da će nakon oglašavanja Sedme trube biti omogućen posebno jasan i otvoren uvid u Božji slavni hram, a u vezi s tim doći će i do određenog prosvjetljenja o tome. To je bilo ilustrirano i tipizirano u "Kovčegu Saveza." Znamo da smo tijekom prošle godine zasigurno imali uvide o savezima koje nikada prije nismo imali, i čini se da se ovaj odlomak ispunjava danas.

Sada primijetimo što slijedi: "I nastase munje, i glasovi, i gromovi, i potres, i velika tuča." Primijetite redoslijed ovih izjava — najprije "munje." Kada su nam ove misli o savezima prvi put počele biti vidljive i dane, to je bilo u obliku pojedinačnih bljeskova svjetlosti. Vjerojatno bi jedno izdanje Kule stražare imalo jedan bljesak, a sljedeće bi izdanje imalo drugi bljesak. Prepoznamo da, baš kao što munja prirodno ima tri učinka, tako su i ti bljeskovi svjetlosti o temi saveza proizveli tri rezultata: (1) Nekima osvjetljavaju ili rasvjetljavaju put. (2) Nekima donose smrt i katastrofu. (3) Treće plaše.

Otkrili smo da je u nekim slučajevima rasprava o pitanju saveza zasigurno donijela prosvjetljenje i bolje razumijevanje različitih obilježja Božjeg velikog plana.

Kod drugih se čini da je imala upravo suprotan učinak; proizvela je ogorčenost i na kraju bi mogla biti instrumentalna u dokazivanju da su neki neprikladni za bilo kakvo mjesto u Gospodinovom kraljevstvu.

Zatim postoji treća klasa, koja se čini da nije posebno ogorčena, već uplašena i u strahu da će iz ove rasprave proizaći nešto strašno pogrešno.

Nakon munja trebali su uslijediti "glasovi."

Znamo da su nakon ovih bljeskova svjetlosti uslijedile rasprave braće dok bi se sastajali i ispitivali jedni druge što misle o ovom ili onom odlomku u vezi sa savezima.

Zatim su trebali biti "gromovi." Gromovi nam daju ideju o tutnjavi na nebeskim mjestima, a to je ono što je uslijedilo u raznim razredima — nezadovoljstvo i pronalaženje mana. Zatim je uslijedio "potres." Tako nalazimo da se na mnogim mjestima odvija potres oko ove teme.

I na kraju, bila je "velika tuča." Baš kao što je kiša simbol istine, tako tuča prenosi misao o tvrdoj, zbijenoj istini, a čini se da je misao ta da su ovo posebno svjetlo o savezima i razna iskustva s tim trebali zapravo biti priprema za posebno veliko izlivanje istine. Zbog ovoga i nekih drugih sličnih odlomaka, naveden sam vjerovati da će konačni ishod razmatranja ovog pitanja o savezu biti izvanredno iznošenje određenih istina u vezi s velikim planom spasenja, s jasnoćom koju nikada prije nismo vidjeli.

3.1. Osobna iskustva

Prije nego što pređem na izravno razmatranje ove teme, želio bih reći nekoliko riječi u vezi sa svojim vlastitim iskustvom u vezi s tom stvari. Kad god bi brat Russell iznio neku misao, bilo u pisanom obliku ili usmeno, uvijek sam zadržavao svoj sud dok se nisam temeljito uvjerio da Pismo potvrđuje gledište koje je predstavio; i tako, kada je iznio ove misli na temu saveza, mogao sam vidjeti određena Pisma koja su na izgled potvrđivala njegovo gledište, ali bilo je i drugih odlomaka koji su se činili u suprotnosti s njegovim gledištem. Umjesto da prebrzo zaključim kako je brat Russell u krivu, kao što se čini da su mnogi učinili, odlučio sam pričeka dok Gospodin ne učini ovu stvar jasnom i jednostavnom.

Uzeo sam bilježnicu i naslovio dvije stranice: "Savezi." Na vrh jedne stranice stavio sam izjavu: "Sveto pismo i smjerovi razmišljanja koji se čine da potvrđuju gledište brata Russella." A na drugoj stranici napisao sam: "Sveto pismo i smjerovi razmišljanja koji se čine da proturječe gledištu brata Russella." Zatim sam potražio svaki odlomak u Bibliji koji se izravno ili neizravno činio povezanim s temom saveza, a posebno Novog saveza. Kada sam pronašao odlomak koji se činio u savršenom skladu s gledištem brata

Russella, stavio sam ga na potvrdnu stranu, a kada sam pronašao odlomak koji se činio u sukobu, stavio sam ga na negativnu stranu. Nisam pokušavao izvrtati nijedan odlomak niti ga siliti da se uskladi s idejom koju je on iznio. Zatim sam pomislio na sve točke ili argumente koji bi imali utjecaja na temu i stavio ih na njihove odgovarajuće strane. Kada sam završio, imao sam vrlo velik broj citata iz Pisma i popriličan niz argumenata i smjerova razmišljanja.

Većina njih činila se da potvrđuje stajalište brata Russella, ali bilo ih je dosta koji su se činili u suprotnosti s njegovim stajalištem. Zatim sam to pitanje iznio Gospodinu u molitvi, ostavio sam ga u potpunosti Njemu, i zamolio da se ova stvar temeljito riješi, te sam odlučio zadržati svoje mišljenje za sebe sve dok ne budem podvrgnuo tu temu tako temeljitom istraživanju da se svaki stih i slaganje uklone s jedne strane na drugu, a kada budem imao sve u istom stupcu, bit ću zadovoljan koje je gledište ispravno, a koje pogrešno.

Bilo je potrebno dosta tjedana prije nego što je tema bila temeljito riješena na moje zadovoljstvo. Bilo je nekih odlomaka u Poslanici Hebrejima koje se činilo gotovo nemogućim razumjeti na način na koji je brat Russell predstavio stvar, i nisam pokušavao izvrtati te odlomke, niti ih iskrivljavati, niti iz njih pokušavati izvući značenje koje Gospodin nije namjeravao da iz njih izvučemo. Ali, u pravo vrijeme, bio sam jednako tako temeljito zadovoljan u pogledu teme Novog saveza kao i u pogledu bilo koje druge teme sadržane u Riječi Božjoj. Sada u tim odlomcima vidim dubinu značenja i sklad s drugim izjavama Riječi Božje o kojima nekoć nisam ni sanjao, a sada gledam unatrag i čudim se kako sam iznova i iznova čitao te odlomke i nisam uspio vidjeti pravu dubinu — poglede koje očekujem iznijeti tijekom ovog govora.

3.2. Abrahamski savez

Pretpostavimo da započnemo ovaj govor primjećivanjem prigode kada je Gospodin sklopio svoj čudesni savez s Abrahamom. Moramo imati na umu da to nije bio prvi savez koji je Bog ikada sklopio, jer se sjećamo posebnog saveza koji je Bog sklopio s Noom, rekavši da više nikada neće uništiti zemlju potopom, ali oko ovog saveza s Abrahamom vrte se svi ostali savezi.

To je zabilježeno u Postanku 22:15-18:

"I anđeo Gospodnji zovnu Abrahama s neba po drugi put, i reče: Sobom se zakleh, govori Gospodin, jer si to učinio i nisi mi uskratio svoga sina, svoga jedinca; da ću te u blagoslovu blagosloviti, i u množenju ću umnožiti tvoje sjeme kao zvijezde nebeske i kao pijesak koji je na obali morskoj; i tvoje će sjeme zaposjesti vrata svojih neprijatelja; i u tvom će se sjemenu blagosloviti svi narodi na zemlji; zato što si poslušao moj glas."

Kada ovo nazivamo savezom, ne uzimamo si slobodu, jer i sama Biblija na raznim mjestima govori o tome kao o savezu. U Luki 1:72, 73 čitamo: "Da iskaže milosrđe obećano našim ocima i da se sjeti svoga svetog saveza; zakletve kojom se zakleo našem ocu Abrahamu." Ovdje se navodi da je ova zakletva kojom se Bog zakleo Abrahamu bila Njegov sveti savez.

Ponovno, Djela 3:25: "Vi ste djeca proroka i saveza koji je Bog sklopio s našim ocima, govoreći Abrahamu: I u tvom će se sjemenu blagosloviti sva plemena na zemlji." Međutim, bilo je nečeg vrlo specifičnog u vezi s ovim savezom. Savez nije samo obećanje; on uključuje određena obećanja, ali on podrazumijeva sporazum. Hebrejska riječ prevedena kao savez nepogrešivo ima ovo značenje. Grčka riječ koja se prevodi kao savez ponekad se koristi više u značenju obećanja, ali ona ima i druga sekundarna značenja, te se često koristi kao ekvivalent hebrejskoj riječi koja prenosi misao o sporazumu. Ipak, velikoj većini kršćana Božja izjava Abrahamu nikada se nije smatrala savezom, već samo obećanjem. Ali jednako istinito kao što Bog nikada ne bi nazvao nešto smrću što nije smrt, tako On nikada ne bi nazvao nešto savezom što nije savez. Sporazum sklopljen između Boga i Abrahama bio je vrlo osebujan sporazum. Bio je to savez jer je to bio sporazum koji je uključivao Boga, a trebao je uključivati i druge, ali ga je Bog sklopio u prirodi bezuvjetnog saveza. Rekao je što će On učiniti u skladu s tim savezom, a zatim je prepuštao slobodu svima onima koji bi mogli doći do razumijevanja Njegovog obećanja da odluče o tome što bi oni učinili s obzirom na ono što je On obećao učiniti. Ako nam je zadovoljstvo u potpunosti se predati Njemu, živjeti za Njega, slaviti Ga u mislima, riječima i djelima, time postajemo dionici u ovom savezu, te je u skladu s tim psalmist izjavio u Psalmu 50:5: "Skupite

mi moje svete, one koji su sa mnom sklopili savez po žrtvi." U ovom pogledu on se razlikuje od saveza sklopljenog preko Mojsija s nacijom Izraela na brdu Sinaj, koji je bio savez ropstva, savez koji nije prepuštao ljudima na volju što će ili neće učiniti, već je navodio: Ne čini to, itd.

Zato što su Božje izjave Abrahamu nazvane obećanjem ne bi nas trebalo zaslijepiti za činjenicu da su one također bile u prirodi saveza. Savez bi bio nemoguć bez obećanja koje bi bilo u njega uključeno. Stoga ga ponekad nalazimo nazvanim obećanjem, a ponekad savezom — bio je i jedno i drugo.

Mogli bismo ovdje nakratko napraviti digresiju kako bismo primijetili jedan argument koji su koristili oni koji se protive našem razumijevanju saveza. Oni kažu da ne postoji nijedan stih u Pismu gdje se kaže da je Bog sklopio savez s nekim, već da je misao uvijek da je Bog dao taj savez određenoj osobi. Ali rekao bih da se takvi nisu temeljito upoznali s hebrejskim idiomom u vezi sa sklapanjem saveza. U hebrejskom jeziku, izraz koji se gotovo uvijek koristi jest izraz o sklapanju saveza nekome (to a person), iako se često prevodi kao sklapanje saveza s (with) određenom osobom. Kao ilustraciju ovoga, primijetite Jošuu 9:7, 11, 15: "Sklopio savez s vama," dok originalni hebrejski to navodi kao, "Sklopite nama savez." Hebrejski izraz jednako je ispravan i točan kao i naš hrvatski, jer savez veže jednoga za drugoga. Mnoge ilustracije ovoga mogu se lako pronaći u cijelom Starom zavjetu.

3.3. Starozavjetni savezi

Tako vidimo dva osebujna saveza koja su nam skrenuta u pozornost u starozavjetno doba — savez s Abrahamom, i savez s Izraelom na brdu Sinaj, koji se često naziva Zakonski savez. Na ta dva ukazuje Pavao u Efežanima 2:12, gdje on kaže obraćenicima iz poganstva da su prethodno bili stranci u odnosu na saveze obećanja. On je ovdje stavio riječ savezi u množinu. O koja dva ili više saveza on govori? Abrahamskom i Zakonskom savezu. Jesu li oba ova saveza bila "savezi obećanja"? Najsigurnije, iako je Zakonski savez sadržavao obećanja koja nitko od cijele nesavršene rase Izraela nije bio u stanju održati zbog svojih slabosti i nesposobnosti da uskladi svoje živote sa savršenim zakonom. Međutim, Isus je zbog svoje vjernosti postao baštinik svih

obećanja Zakonskog saveza, ali su obraćenici iz poganstva ranije bili stranci u odnosu na te stvari. I jednako istinito, oni su također bili stranci onom drugom savezu koji je sadržavao obećanje koje će u konačnici rezultirati blagoslovom svih.

3.4. Ilustrirano u Novom zavjetu

Apostol Pavao prekrasno je prikazao ta dva saveza u Galaćanima 4:21-31: "Recite mi vi koji želite biti pod Zakonom, zar ne slušate Zakon? Jer pisano je da je Abraham imao dva sina, jednoga od ropkinje, a drugoga od slobodne." Svi mi prepoznamo ta dva sina kao Jišmaela i Izaka. Jišmael, sin Hagare, koja je doista bila ropkinja, i Izak, sin Sare, prave Abrahamove žene. "Ali onaj od ropkinje rođen je po tijelu, a onaj od slobodne po obećanju." Drugim riječima, Jišmael je rođen bez ikakve potrebe za božanskom intervencijom: to je bila u potpunosti stvar tijela, ali u slučaju Izaka bilo je drugačije. Za ostvarenje njegovog rođenja bila je potrebna Božja posebna providnost kako bi se učinilo čudo. "Što je alegorija: jer to su dva saveza."

Znamo da je veći dio Starog zavjeta imao tipično i alegorijsko značenje; zabilježene su se stvari zaista i dogodile, ali nisu zabilježene zato što je u njima postojala neka stvarna vrijednost s povijesnog, sociološkog ili etnološkog stajališta, već zato što se ispod njih krilo skriveno značenje, za koje je Gospodin shvatio da će biti za našu izgradnju. Da nam Pavao nikada nije rekao da je povijest Abrahama, Sare, Izaka, Jišmaela i Hagare alegorija, možda bismo to svejedno znali, ali osjećamo se mnogo sigurnije kada imamo nadahnutu izjavu o tome što je ova alegorija predstavljala. Mogli bismo pomisliti da je Sara bila tip Crkve, a Hagara židovskog naroda, ili obrnuto, ili smo mogli pretpostaviti neku drugu čudnu ideju iz vlastite mašte. Ali ovdje imamo Pavlovu pozitivnu tvrdnju da su te dvije žene bile tipične za dva saveza. Sada bismo mogli upitati koji savez bi tipizirale Sara i Hagara, te tražimo da vidimo postoji li neko posebno djelo osebujno tim dvjema ženama, a koje bi odgovaralo tim dvama savezima, i odmah prepoznamo da postoji. Sjećamo se da je jedna od izrazitih stvari zabilježenih o Hagaru bilo njezino ropstvo, i kako nas prikladno to podsjeća na ropstvo Sinajskog ili Zakonskog sa-

veza. Sara stoga predstavlja onaj drugi ili savez milosti i posebnog obećanja, a apostol dalje kaže: "Jer to su dva saveza; jedan s brda Sinaja koji rađa za ropstvo, to je Agara."

Primjećujemo da se ova riječ "Agara" piše drugačije nego u Starom zavjetu, bez početnog slova "H", ali kao objašnjenje možemo reći da u grčkom zapravo ne postoji slovo koje odgovara slovu H u hebrejskom, tako da se Agara u Novom zavjetu zaista odnosi na istu ženu koja se u Starom zavjetu zove Hagara. "Jer ova Agara je brdo Sinaj u Arabiji, i odgovara današnjem Jeruzalemu, koji je u ropstvu sa svojom djecom." Apostol nam tako vrlo jasno pokazuje korespondencije između Hagare i Zakonskog saveza, te između Hagarina djeteta i djece Zakonskog saveza. "Ali Jeruzalem koji je gore slobodan je, on je majka svima nama. Jer je pisano: Veseli se, nerotkinjo koja ne rađaš; kliči i viči, ti koja ne trpiš porođajne muke: jer napuštena ima mnogo više djece nego ona koja ima muža. A mi smo, braćo, kao Izak, djeca obećanja. Ali kao što je tada onaj koji je rođen po tijelu progonio onoga koji je rođen po Duhu, tako je i sada. Ipak, što govori Pismo? Otjeraj ropkinju i njezina sina: jer sin ropkinje neće biti baštinik sa sinom slobodne. Prema tome, braćo, nismo djeca ropkinje, nego slobodne."

3.5. Sarin savez

Dobivši od Pavla ključ za ovaj tip, razmotrimo ga sada u svjetlu onoga što je on rekao i uvidimo ljepotu ove alegorije. U drugim smjerovima proučavanja vidjeli smo da je Abraham tip Boga; na primjer, kada je prinio svog sina Izaka, tamo je bio jasno označen kao tip Boga koji prinosi svog Sina. Ponovno, u prispodobu o bogatašu i Lazaru, on je tip Boga. U toj prispodobu primjećujemo da ga je bogataš vidio izdaleka, što ilustrira kako su Židovi vidjeli Boga izdaleka, budući da su privremeno odbačeni, te mu nisu onako blizu kao što su nekada bili. Iz Pavlove izjave razumijemo da je Sara, Abrahamova žena, bila tip saveza milosti. Činjenica da je Sara bila Abrahamova žena naglašava dragocjenost tog saveza koji je Bog sklopio. Samo pomislite što znači to da Bog govori o tom savezu kao o svojoj ženi, i da se naziva mužem tog saveza. Za ovu izjavu imamo i svetopisamski temelj u Izaiji 54:5: "Jer tvoj Stvoritelj." Stvoritelj tog Abrahamskog

saveza bio je Bog Jehova. "Jer tvoj je Stvoritelj tvoj muž; Gospodin nad vojskama ime je njegovo." To nam daje neku slabu predodžbu o tome koliko je srcu Oca na nebu taj predivni savez morao biti drag. I samo ime Sara je značajno; ono znači "princeza." Savez milosti s razlogom se naziva Sarinim savezom; jer on je Kneževski (Princezin) Savez, koji će roditi kraljevsko sjeme.

Međutim, nakon Abrahamova braka sa Sarom prolazile su godine i nije bilo sjemena kao rezultata tog zajedništva, a mi se sjećamo da je isto to vrijedilo i za savez kojeg je Sara bila tip. Nakon što se Bog vjenčao za taj savez davno u danima Abrahama, taj je savez bio neplodan, barem što se tiče donošenja sjemena kroz koje su se obećanja trebala ispuniti. A uz sve to, gotovo da je izgledalo kao da Abrahamu nije ni stalo do njegove žene Sare. Sjećate se da je u dva navrata izgledalo gotovo kao da se Abraham zapravo odrekao svoje žene i da je nije volio. Prisjećamo se iskustava s faraonom i Abimelekom, kada je poučio Saru da kaže kako mu je sestra. (Post. 12:10-20; 20:1-13.) Činilo se kao da Abraham nije bio iskren, ali je kasnije objasnio da mu je ona polusestra, iako je bila i više od toga. Kako to dobro ilustrira Božji odnos prema tom savezu kojeg je On sklopio. Činilo se da Bog ne mari više za taj savez nego što je Abraham mario za Saru. Bog je isto tako davao izjave koje su se činile u suprotnosti sa savezom kojeg je sklopio, te se činilo kao da je imao vrlo malo ljubavi prema svom savezu.

3.6. Hagara tipizira Zakonski savez

Na kraju se činilo malo vjerojatnim da će iz zajedništva Abrahama i Sare proizaći ikakav rezultat, pa je Hagara dodana Abrahamovoj obitelji. (Post. 16:1, 3.) Ona zapravo nije postala Abrahamova žena — nije zauzela Sarino mjesto, ali Abraham se prema njoj ponašao kao da mu je žena, i kao da je zauzela Sarino mjesto. Ista stvar vrijedi i za Zakonski savez, kojem je Hagara bila tip. U pravo vrijeme Zakonski savez, ako nam je dopušteno upotrijebiti taj izraz, bio je dodan Božjoj obitelji, i tako to Pavao izražava: "Zakon (Savez) je dodan zbog prijestupa dok ne dođe sjeme." (Gal. 3:19.) Bog se prema tom Zakonskom savezu odnosio kao da je Njegova žena, i kao da je zauzeo mjesto izvornog saveza, ali to zapravo nije bio slučaj.

Gotovo trenutni rezultat Hagarinog odnosa s Abrahamom bio je Jišmael, i stoga se sjećamo da su dodavanjem Zakonskog saveza proizašli vrlo brzi rezultati — razvoj onih čiji je tip bio Jišmael. Sjećamo se da je čak i nakon Jišmaelovog rođenja Bog neprestano ponavljao obećanje koje je dao u vezi sa Sarom, iako se svake godine činilo sve manje vjerojatnim da će to obećanje biti ispunjeno. Isto tako, nakon što je Zakonski savez bio inauguriran, i nakon razvoja djece Zakonskog saveza, Bog je preko proroka neprestano ponavljao činjenicu da će Sarin savez u pravo vrijeme donijeti obećano sjeme. Ali kako se to činilo nerazumnim sa Sarom, jednako se tako nerazumnim činilo i da će Sarin savez ikada imati sjeme koje je obećano. U Abrahamovom slučaju gotovo je izgledalo kao da će jedino dijete koje će ikada imati biti ona djeca koja bi se mogla razviti pod tim Zakonskim savezom.

Naposljetku je, međutim, Sara začela i rodio se Izak. Naposljetku je također došlo vrijeme za razvoj djece Sarinog saveza, klase Izaka. Moramo imati na umu da Jišmael nije bio tip jednog pojedinca, već cijele jedne klase; a isto tako, ni Izak nije bio tip jedne osobe, već cijele klase. Tako čitamo u Pavlovoj izjavi u Gal. 4:28: "A mi smo, braćo, kao Izak, djeca obećanja." Izak je tako predočavao ne samo Gospodina Isusa Krista, nego i njegove vjerne sljedbenike, njegovu braću. Gospodin Isus Krist bio je Glava te klase Izaka, a njegovi vjerni sljedbenici sačinjavat će Tijelo klase Izaka. U nekim tipovima iz Starog zavjeta (na primjer, kada je Abraham prinosiso Izaka) Izak je predstavljao samo Gospodina Isusa; ali postoje i drugi tipovi u Starom zavjetu u kojima Izak nije tipizirao samo Gospodina Isusa, nego i Crkvu. Sjećamo se da mu je dano ime Izak, jer je Sara rekla: "Sada će se sav svijet smijati sa mnom." Riječ "Izak" znači "smijeh." (Post. 21:1, 6.) Kako prikladno, jer Izak predstavlja klasu koja će natjerati cijeli svijet na smijeh, onu koja će zamijeniti tugu radošću, a žalost zadovoljstvom. Također se sjećamo da se Jišmael prilično neljubazno odnosio prema Izaku, te ga je, kako nas Pavao podsjeća u Galaćanima, progonio i rugao mu se (Post. 21:9): slično tome, sjećamo se da je klasa Jišmaela, Židovi, progonila i rugala se klasi Izaka, Gospodinu Isusu i njegovim vjernim sljedbenicima. Rezultat Jišmaelovog rугanja Izaku bio je taj da je Abraham otpustio Hagaru i njeno dijete (Post. 21:10, 14): a, kao rezultat

toga što su Židovi odbacili klasu Izaka, našeg Gospodina, apostole i vjerne, Bog je odbacio Zakonski savez i njegovu djecu, klasu koje je Jišmael bio tip. Zadržavajući ovu misao na umu, pronalazimo duboko značenje u mnogim starozavjetnim odlomcima koji bi inače imali tek malo razumljivog značaja.

3.7. Zakonski savez odbačen

Obratite pozornost na Izaiju 50:1: "Ovako govori Gospodin: Gdje je otpusno pismo vaše majke, kojom sam je otpustio? Ili kojem sam vas od svojih vjervnika prodao? Gle, zbog svojih ste se bezakonja sami prodali, i zbog vaših prijestupa vaša je majka otpuštena." Na koju se majku ovdje misli? Očito je da su Gospodinove opaske usmjerene na židovski narod, ali tko je bila majka židovskog naroda? Upravo ovo pitanje i naša nesposobnost da uvidimo točan odgovor zbunili su mnoge. Zakonski savez bio je majka, a Gospodin se razveo od Zakonskog saveza prije više od tisuću i osamsto godina, baš kao što je Abraham učinio s Hagarom. Zakonski savez je odbačen zbog prijestupa svog potomstva. Sjećamo se kako su Hagara i Jišmael, nakon što su odbačeni, prolazili kroz vrlo teške trenutke, a sjećamo se i da je židovski narod prolazio kroz vrlo teške trenutke otkad su odbačeni. Također se prisjećamo da Hagara nije umrla onog trenutka kada ju je Abraham otpustio, a isto tako nije umro ni Zakonski savez prije tisuću i osamsto godina kada je Bog stavio taj Savez u stranu. Hagara je još neko vrijeme živjela kako bi pružila najbolju moguću utjehu svom sinu Jišmaelu, pa tako i Zakonski savez još uvijek postoji, pokušavajući utješiti i pružiti neku mjeru pomoći svojoj djeci, Židovima. Ali sjećamo se i da Sveto pismo pokazuje kako je na kraju Hagara bila navedena prepoznati i uputiti Jišmaela na izvor vode. Ovdje primijetite Postanak 21:19 i kontekst. Ovdje je izričito navedeno da se to dogodilo u pustinji Beer-Šebe, riječi koja znači "zdenac zakletve." (Vidi redak 31.) U svemu ovome vidimo nagovještaj o tome kako će u pravo vrijeme Zakonski savez usmjeriti Židove na istinu i blagoslove koji će doći kroz čudesni zakletvom vezani savez sklopljen tamo davno s Abrahamom u starim danima.

Primijetite još jedan odlomak u Miheju 5:1-4. Prvi i drugi redak odnose se na prvi dolazak

našeg Gospodina Isusa Krista te govore o Njegovom rođenju u Betlehemu i kako bi, umjesto da klasa Jišmaela rado prihvati Gospodina Isusa, oni radije "udarili palicom po obrazu suca Izraelova." Zatim slijedi treći redak: "Zato", to jest, s obzirom na činjenicu da su oni Židovi bili voljni udarati i progoniti našeg Gospodina, baš kao što je Jišmael progonio Izaka, "Zato će ih on predati do vremena kad će roditi ona koja trpi porođajne muke: tada će se ostatak njegove braće vratiti djeci Izraelovoj. A on će stajati i pasti ih u snazi Gospodnjoj." Ovdje nam je rečeno da će djeca Zakonskog saveza biti predana i odbačena sve do vremena kada će Sarin savez, savez koji bi tijekom ovog razdoblja Evandeoskog doba bio u porođajnim mukama i rodio cijelu klasu Izaka, a kada se to ostvari, Gospodinova će se naklonost vratiti klasi Jišmaela, te će oni dobiti blagoslove koje im je Gospodin prerekao, pod Novim savezom.

3.8. Sjeme

Tako dobivamo misao da Savez pod kojim su se Krist i Crkva trebali razviti nije bio Novi savez koji bi zamijenio stari Zakonski savez, već je to u stvarnosti mnogo stariji savez od onog sklopljenog na brdu Sinaj — sklopljen je davno u Abrahamovim danima. Međutim, on je ostao neplodan dvadeset i dvije stotine godina, a prije tisuću i osamsto godina taj je Savez otkupljen iz svog neplodnog stanja. Ne bi bilo ispravno reći da je, kada je Izak začeo, Sara postala Abrahamova nova žena. Što se tiče njezinog odnosa s Abrahamom, ona je bila njegova prava žena mnogo dulje od Hagare. Jedina je razlika bila u tome što do tog vremena nije bilo nikakvog vidljivog rezultata iz Sarinog odnosa s Abrahamom. Ista stvar vrijedi i za savez pod kojim se mi razvijamo. On nije novi savez ništa više nego što je Sara bila nova žena, a ako ga je ispravno označiti, Savez pod kojim se mi razvijamo onaj je još Stariji savez.

Primijetite izjavu u Izaiji u vezi s ovim. Apostol u Gal. 4:27 izričito primjenjuje prvi redak 54. poglavlja Izaije na Savez pod kojim se Krist i Crkva razvijaju. Tako opet imamo ključ koji nam daje prepoznati da smo na sigurnom tlu u primjeni koju ćemo sada iznijeti.

Samo ćemo se ukratko osvrnuti na nekoliko misli iz Izaije 54:1-5, ali nećemo pokušavati ići u

iscrpnu obradu svih izjava koje se tamo nalaze. "Kliči, nerotkinjo, koja nisi rađala; podvikuj od radosti i kliči, ti koja nisi trudove trpjela." Ovdje je Abrahamski savez milosti personificiran te uspoređen sa ženom koja je godinama bila bez djece, a sada ima razloga za radost jer joj je napokon podareno dijete. O njoj se govori kao o "napuštenoj", ne zato što je sada napuštena, već u sjećanje na dugo razdoblje u kojem je to bio slučaj. U istom retku Zakonski savez nazvan je "udatom ženom." Iako je to prijevod i u King James i u Revidiranoj verziji, to nije baš najtočniji prijevod originala. Uobičajena riječ za ženu (ishshah) tako je prevedena nekoliko stotina puta u engleskoj Bibliji, ali riječ upotrijebljena u odlomku koji razmatramo (baal) riječ je koja se vrlo rijetko primjenjuje na ženu, iako često na muža. To je riječ koja umu prenosi ideju vlasništva, posjedovanja. Tako Pavao u Gal. 4:27 točno prenosi misao: "Ona koja ima muža." U orijentalnom domu gdje ima nekoliko žena, ako je jedna od tih žena svom mužu rodila djetu, ona prirodno osjeća da je on u posebnom smislu njezin muž, da on njoj pripada. Izvorni grčki tekst Pavlovih riječi naglašava tu misao; obratite pozornost na Diaglott: "Ona koja ima Muža." Kako ovo dobro oslikava relativne položaje Abrahamskog i Zakonskog saveza tijekom osamnaest stotina godina Židovskog doba.

Prorok Izaija zatim u recima 1 i 2 proriče koliko će veći biti rezultati Abrahamskog saveza od onih Zakonskog saveza, a u 3. retku nam pokazuje da djeca Saveza sklopljenog s Abrahamom neće svi biti pronađeni u jednom dijelu zemlje, već će se ona "širiti nadesno i nalijevo," u svakom smjeru; za razliku od djece Hagari-nog saveza, koja su sva bila smještena u onoj zemlji Palestini. Ostatak ovog trećeg retka najneospornije ukazuje na Krista i Crkvu kao na Sjeme ovog nekada neplodnog saveza: "Tvoje će sjeme baštiniti pogane (narode) i učiniti da se nasele opustjeli gradovi" (Psalam 2:8 i Otkr. 2:26, 27) su primjeri jasnih izjava u Riječi Božjoj koje dokazuju da Sjeme iz Izaije 54:3 mora biti Krist i Njegovi vjerni sljedbenici.

U sljedećem retku tom se savezu, koji se još uvijek personificira kao žena, savjetuje da zaboravi na dugo razdoblje u kojem je bila više poput neudane žene, ili, još gore, više poput udovice. Što se tiče vidljivih rezultata, gotovo da je izgledalo kao da uopće nema muža.

Zatim nas u 5. retku poučavaju da, baš kao što je onaj isti Abraham koji je prvotno uzeo Saru za ženu, u pravo vrijeme uz božansku pomoć izbavio nju iz njenog neplodnog stanja; isto tako i onaj isti Bog koji je prvotno sklopio Savez milosti, u pravo ga je vrijeme otkupio ili izbavio iz njegove neplodnosti. Izrael Ga je poznavao u ograničenom smislu, i priznavali su ga kao svog Sveca, ali u pravo vrijeme svatko treba upoznati ovog čudesnog Boga i Oca. Tada će On biti Bog cijele zemlje.

3.9. Novi savez

Nakon što smo dovoljno razmotrili ovu temu da bismo bili zadovoljni time što smo pod savezom starim sada oko četiri tisuće godina, zapitali bismo se o savezu koji se razlikuje od oba stara saveza koja smo razmatrali po tome što se naziva "Novi savez." I započet ćemo ovaj dio našeg proučavanja razmatranjem Rimljanima 11:25-27: "Jer ne bih htio, braćo, da ne znate ovo otajstvo, da ne budete mudri sami u sebi: djelomična je sljepoća zadesila Izrael, dok ne uđe punina pogana."

Drugim riječima, Izrael je, poput Jišmaela, odbačen ili odgurnut, i to je stanje trebalo trajati sve dok se ne razvije cijela klasa Izaka, ili dok se cijela Kristova Crkva ne sabere iz naroda zemlje. "I tako će se sav Izrael spasiti, kao što je pisano: Doći će sa Siona Izbavitelj, i odvratit će bezbožnost od Jakova; jer ovo je moj savez s njima, kada uklonim njihove grijehe." Ovdje imamo upućivanje na Savez koji je posebno povezan s blagoslovima Izraela nakon njihovog ponovnog sabiranja. To je onaj Savez kojeg su proroci, i naš Gospodin i apostoli, označili kao Novi savez.

Poslušajte Jeremiju 31:29-34. U 29. i 30. retku imamo izjave koje nikada nisu bile istinite i nikada neće biti istinite sve do Tisućugodišnje vladavine Gospodina Isusa Krista: "U one dane neće se više govoriti: Oci su jeli kiselo grožđe, a djeci trnu zubi. Nego će svatko umrijeti za svoje vlastito bezakonje: svaki čovjek koji jede kiselo grožđe, njemu će zubi trnuti." Zatim ponovno u 34. retku, imamo sliku nakon što Tisućugodišnje doba već znatno napreduje: "I neće više učiti svaki svoga bližnjega i svaki svoga brata, govoreći: Upoznajte Gospodina; jer će me svi poznavati, od najmanjega do najvećega od njih, govori Gospodin; jer ću im oprostiti bezakonje i

njihovih se grijeha više neću spominjati." Sada, ako se reci 29, 30 i 34 očito odnose na Tisućljeće, nije li također vjerojatno i ispravno da bi nas reci 31, 32 i 33 također trebali uputiti na nešto u pogledu Tisućljeća? "Evo, dolaze dani, govori Gospodin, kad ću sklopiti Novi savez s domom Izraelovim i s domom Judinim." Sada želimo vidjeti ne postoji li još nešto što bi identificiralo vrijeme na koje se ovaj Novi savez odnosi, i nalazimo da postoji: "Ne onakav Savez kakav sam sklopio s ocima njihovim u dan kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske; koji su moj Savez oni prekršili, iako sam im bio muž, govori Gospodin." Tako smo podsjećeni da će postojati neke oštre razlike između starog Zakonskog saveza i novog Zakonskog saveza, a jedna od velikih razlika bit će u tome što su oni onaj stari Savez zanemarili i prekršili, dok će se novi Savez poštivati i držati.

3.10. Muž

Ali zastanimo ovdje malo kako bismo razmotrili zadnji dio ovog retka: "iako sam im bio muž, govori Gospodin." Sjetit ćete se da je apostol citirao ovaj odlomak u Hebrejima 8:9, i ako pogledate njegov prijevod ove rečenice, vidjet ćete da se on radikalno razlikuje od engleske verzije u Jer. 31:32. Kod Pavla to glasi ovako: "i ja nisam mario za njih, govori Gospodin." Moramo smatrati Pavla kompetentnim prevoditeljem ili sucem prijevoda, pogotovo kada se sjetimo da je bio vođen duhom nadahnuća; ali zašto postoji takvo naizgled neslaganje između njegovih riječi i odlomka u Jeremiji? Nema sumnje da su se Jeremijine riječi mogle prevesti upravo onako kako stoje u King James verziji; ali osjećamo se prisiljenima vidjeti nemaju li one i drugo značenje, u skladu s izjavom u Hebrejima. Nikada ne bismo mogli biti zadovoljni misleći da nadahnuti apostol pogrešno citira Sveto pismo. Pisci Novog zavjeta, kada citiraju iz Starog zavjeta, ne citiraju uvijek identične riječi, govorili su drugačijim jezikom, ali iako možemo primijetiti malu razliku u rječniku, to predstavlja potpuno istu misao. To mora biti tako i u ovom slučaju. I jest, jer nalazimo popriličan broj hebrejskih učenjaka koji navode "odbaciti", "ne mariti" kao neka od značenja te riječi. Tako u Geseniusovom hebrejskom leksikonu imamo upravo ovaj odlomak u Jeremiji naveden kao primjer ovog značenja.

Marginalno čitanje u uobičajenoj verziji također je u skladu s tom mišlju, iako ne vidim da je to doista točan prijevod; "zar sam trebao ostati muž njima?" Odnosno, s obzirom na to da su se ljudi Izraela ponašali prema djeci Abrahamskog saveza donekle onako kako se Jišmael ponašao prema Izaku, kako su mogli očekivati od Boga da se odnosi prema Zakonskom savezu i djeci tog Saveza onako kako bi se muž odnosio prema svojoj ženi i djeci? Ne, On će učiniti kao što je učinio Abraham, odbacit će Zakonski savez s kojim se tako dugo postupalo kao sa ženom, i odbacit će djecu tog Saveza, prirodno Abrahamovo Sjeme, sve dok se u potpunosti ne razvije Izakovo Sjeme.

3.11. Nakon onih dana

Razmotrio sam ovu točku nešto detaljnije zbog njenog utjecaja na 33. redak, koji ćemo sada razmotriti: "Nego ovo će biti Savez koji ću sklopiti s domom Izraelovim nakon onih dana, govori Gospodin." Nakon kojih dana? Nakon dana kada ih je Gospodin zanemarivao; nakon onih dana u kojima im neće pokazivati milost u kojoj su ranije uživali. I svi mi odmah prepoznamo da ti dani nemilosti traju već gotovo tisuću i devetsto godina. Stoga bi izraz "nakon onih dana" jasno označavao Tisućugodišnje doba kao vrijeme za taj Novi savez. "Ovo će biti Savez koji ću sklopiti s domom Izraelovim; nakon onih dana, govori Gospodin, stavit ću svoj zakon u njihovu nutrinu, i upisat ću ga u njihova srca: i bit ću njihov Bog, a oni će biti moj narod. I neće više učiti svaki svoga bližnjega," itd.

Da je ovaj novi Savez trebao biti inauguriran u Tisućljeću, nakon ponovnog okupljanja Židova, dokazano je i u Jer. 32:37-40: "Evo, sabrat ću ih iz svih zemalja kamo sam ih protjerao u svom gnjevu, i u svojoj jarosti, i u velikoj srdžbi; i dovest ću ih natrag na ovo mjesto, i učinit ću da žive u sigurnosti. I bit će moj narod, a ja ću biti njihov Bog. I dat ću im jedno srce i jedan put, da me se boje zauvijek, za njihovo dobro i dobro njihove djece nakon njih. I sklopit ću s njima vječan Savez, da se neću okrenuti od njih da im činim dobro; nego ću im staviti svoj strah u srce, da ne odstupe od mene."

Još jedan relevantan tekst Svetog pisma nalazi se u Ezek. 20:37: "I učinit ću da prođete ispod štapa, i uvest ću vas u savez Saveza." Izraelo-

va iskustva pod štapom karanja bila su bolna i ponižavajuća, ali hvala Bogu, njeno je udaranje gotovo završeno, i uskoro će se blagoslovi tog novog vječnog Saveza početi izljevati na nju.

Nakon razmatranja ovih citata iz proroka, vratimo se spisima apostola Pavla. Knjiga Hebrejima posebno je puna izjava u vezi s Novim savezom. Od svih odlomaka u Bibliji koji bi se mogli činiti da podržavaju ideju o Novom savezu koju je većina nas nekoć imala, ovi stihovi u Hebrejima se bez iznimke ubrajaju među najjače; pa ipak, da me se danas pozove da dokažem kako Crkva nije pod Novim savezom: da Novi savez ne uključuje posebne blagoslove koje je žrtva Isusa Krista omogućila Crkvi ovog doba; vrlo bih se vjerojatno obratio upravo tim odlomcima u knjizi Hebrejima kako bih dokazao naš stav. Vjerujem da su izjave iz sedmog i osmog poglavlja ove knjige toliko uvjerljive koliko se samo poželjati može. Pa ipak moram priznati, kada se ovo daljnje svjetlo o temi Saveza počelo viđati, ti su mi se stihovi činili gotovo nepomirljivima s tim, dok je sada njihovo učenje tako jednostavno i jasno da se pitam kako to nisam odmah uvidio.

3.12. Hebrejima 7:22

Osvrnimo se na Hebrejima 7:22: "Utoliko je Isus postao jamcem boljeg Saveza." Verzija kralja Jakova (King James) prevodi istu grčku riječ ponekad kao Savez (Covenant), a ponekad kao Zavjet (Testament), ali bi se njezino značenje brže shvatilo kada bi se na svim tim mjestima prevela kao Savez. I Revidirana verzija i Diaglott imaju riječ Savez u Heb. 7:22. Ovaj stih sasvim nedvosmisleno pokazuje da je taj bolji Savez, bolji od Zakonskog saveza pod kojim je Izrael ranije bio, bio stvar budućnosti, a ne sadašnjosti; a dokaz naše tvrdnje je riječ "jamac".

Dopustite mi da ilustriram značenje ove riječi; pretpostavite da se u istoj prostoriji, na tri metra od mene, nalazi vreća zlata za koju bih želio da mi je netko od prisutnih donese. Kako bi bilo čudno kada bih, prije nego što toj osobi dopustim da dotakne vreću, tražio jamstvo, ili, kako se to obično kaže, osiguranje. Ali da je ta vreća zlata udaljena dvije ili tri tisuće milja, onda ne bi bilo nimalo neobično očekivati od tog čovjeka da mu netko bude jamac za njegovu obvezu, kao garancija, zalog, da će mi donijeti zlato, ako ga pošaljem po njega. Slično tome,

Gospodin Isus nije jamac za blagoslove u kojima Crkva danas uživa. On je te blagoslove za nas kupio svojom vlastitom krvlju, ali nam za njih nije potrebno nikakvo jamstvo, jer mi već imamo same te stvari. Ali ako je naš Spasitelj jamac, to implicira da nekome tek u budućnosti dolazi nešto, nešto drugačije od onoga što dobivamo danas. Pavao to nešto naziva boljim Savezom, pa zaključujemo da je ovaj Savez potpuno odvojen i različit od višnjeg poziva ovog doba. To se savršeno slaže s onim što smo već vidjeli: da se novi Savez odnosi na blagoslove restitucije (obnove), koji će uskoro biti dodijeljeni onima iz čovječanstva koji to žele, počevši od naroda Izraela. Isus je, kao rezultat žrtve koju je dovršio na Kalvariji, jamac, zalog, garancija da će te stvari biti, iako su Židovi još uvijek u odbačenom stanju; pa ipak, u pravo vrijeme, upravo onaj zbog čijeg su odbacivanja i sami bili odbačeni, bit će onaj koji će ih vratiti natrag.

3.13. Hebrejima 8:6-13

Sada ćemo razmotriti Hebrejima 8:6-13, ali prvo ćemo zasebno uzeti šesti i sedmi stih. "Ali sada je on zadobio izvrsniju službu, koliko je i posrednik boljeg saveza, koji je uzakonjen na boljim obećanjima. Jer da je onaj prvi savez bio besprijekoran, ne bi se tražilo mjesto za drugi."

Apostol ovdje Sinajski ili Zakonski savez naziva prvim Savezom, ne zato što je to bio prvi savez koji je Bog ikada sklopio (doista, znamo da Abrahamski savez nije bio prvi savez), već se naziva prvim savezom zato što je to bio prvi savez dan Izraelu u cjelini. Njegova je izjava drugi način da se kaže da bi onaj prvi savez, da je bio besprijekoran, obavio djelo koje će učiniti drugi savez, a kao posljedica toga, drugi savez bi bio nepotreban. Sada se pitamo: Što bi onaj prvi ili Zakonski savez učinio da je bio besprijekoran? Moramo zapamtiti da greška nije bila u njegovoj nesavršenosti, već u nedostatku bilo kakve posredničke odredbe koja bi nadoknadila slabost i nesposobnost naroda da ga održava. Da je taj savez bio besprijekoran, dao bi vječni život narodu koji se nalazio pod njim. Taj je savez govorio da će čovjek koji čini te stvari po njima i živjeti, i on je mogao živjeti sve dok je činio te stvari. Nadalje, bio bi slobodan od bolesti i nemoći. Uz to, njegovo bi imanje bilo raj, jer je Bog obećao blagosloviti njegova stada, i drveće,

i vino, i ulje, i blagosloviti ga u košari i naćvama. Ukratko rečeno, čovjek bi bio savršeno biće koje bi vječno živjelo u savršenom zemaljskom raju. Ali da je taj prvi savez bio besprijekoran, ne bi nikoga odveo na nebo; ne bi nikoga učinio sunasljednikom s Isusom; ne bi nikoga začeo u božansku narav, niti bi im dao besmrtnost — on bi ostvario restituciju. Dakle, ako će drugi savez učiniti ono što je trebao učiniti prvi savez, onda će taj Novi ili Bolji savez ostvariti restituciju (obnovu), a nipošto ništa duhovne prirode.

Ali netko bi mogao upitati: Zašto u šestom retku apostol govori o ovom savezu u prošlom vremenu, kao da je već uspostavljen, govoreći: "Koji je uzakonjen na boljim obećanjima"? Mi odgovaramo da je taj savez bio uspostavljen prije tisuću i osamsto godina, ali moramo razlikovati između toga da je savez uspostavljen i da je postao djelotvoran. U našem gradu se gradsko vijeće sastaje i donosi određene zakone, a ti zakoni zatim idu gradonačelniku na potpis, i nakon što su ispravno usvojeni i potpisani, oni su uspostavljeni (uzakonjeni). Ipak, u samom tekstu tog zakona može biti izričito navedeno da on neće stupiti na snagu ili postati djelotvoran do 1. siječnja 1915. godine. Može biti da je taj zakon gradonačelnika imenovao arbitrom, ili sucem u nekom određenom pitanju. On je imenovan arbitrom, sucem, ili koja god to pozicija bila, u onom trenutku kada je taj zakon uspostavljen, a ipak on nema nikakvu dužnost za obaviti u tom svojstvu sve dok zakon ne stupi na snagu ili postane djelotvoran, za što je izričito navedeno da će se dogoditi u određenom budućem vremenu. U savršenom je skladu s ovim to da je Novi savez bio uspostavljen prije tisuću i osamsto godina, ali se cijela Riječ Božja slaže u dokazivanju da taj Novi savez nije trebao postati djelotvoran dok ne prođe više od tisuću i osamsto godina nakon što je uspostavljen, te nekoliko tisuća godina nakon što je bio obećan.

Apostol zatim nastavlja referirajući se na već spomenuti odlomak u Jeremiji 31: "Jer, nalazeći im manu, on govori: Evo dolaze dani, govori Gospodin, kad ću sklopiti novi savez s domom Izraelovim i s domom Judinim; ne kao savez koji sam sklopio s njihovim ocima, u dan kada sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske; jer oni nisu ustrajali u mom savezu, i ja nisam mario za njih, govori Gospodin. Jer ovo je savez koji ću sklopiti s domom Izraelovim nakon

onih dana, govori Gospodin." Nakon onih dana u kojima bi bili zanemareni, u odbačenom stanju. "Stavit ću svoje zakone u njihov um, i upisat ću ih u njihova srca: i bit ću im Bog, a oni će mi biti narod: i neće više učiti svaki svoga bližnjega i svaki svoga brata, govoreći: Upoznajte Gospodina: jer će me svi poznavati, od najmanjega do najvećega. Jer ću biti milostiv prema njihovoj nepravednosti, i njihovih grijeha i njihovih bezakonja neću se više spominjati. Time što veli: Novi savez, onaj prvi učinio je starim. A ono što zastarijeva i stari, blizu je nestanka."

Ovaj nas posljednji stih podsjeća da je Zakonski savez u Pavlovo vrijeme zauzimao položaj donekle sličan Hagarinom položaju nakon što ju je Abraham odbacio. Tamo je ona bila u pustinji, gotovo spremna umrijeti, nestati; ipak uz određena obećanja koja je Bog dao njoj i njezinom djetetu Jišmaelu; tako je Pavao vidio Zakonski savez u Hagarinom nezavidnom položaju, gotovo spremnom da umre, da nestane, ali postojala su određena obećanja o budućim blagoslovima koja je Bog dao djeci Zakonskog saveza, a koja će se morati ispuniti nakon smrti Hagarinog saveza, u danima Novog saveza.

3.14. Sklopiti? ili dovršiti?

Ponovno ćemo napraviti digresiju kako bismo uočili još jednu predivnu točku, a koja je opet tako podložna krivom razumijevanju. Mislim na riječ koja je u osmom retku prevedena kao "sklopiti" (eng. make). Oni koji se obrate na prijevod Emphatic Diaglott vidjet će da je ta riječ tamo prevedena kao "dovršiti" (eng. complete). U verziji kralja Jakova (King James) grčka riječ "sunteleo" prevedena je s četiri engleske riječi: okončati, završiti, ispuniti, sklopiti/napraviti. Očito je da u retku koji razmatramo apostol nije mislio reći: nakon onih dana Bog će okončati taj Novi savez, jer u tom slučaju to uopće ne bi bio "Vječni savez". Kada je Zakonski savez bio završen ili dovršen? U jednom je smislu on bio završen ili ispunjen prije tisuću i osamsto godina, a u jednom drugom smislu bit će završen na kraju ovog doba, kada Izraelci budu izbavljeni od njegovog prokletstva ulaskom u veze Novog saveza; ali ni u jednom od tih smislova Biblija ne koristi riječ "sunteleo". Zakonski savez bio je završen u smislu riječi "sunteleo", kada je Bog dovršio ispisivanje zapovijedi na kamenim plo-

čama te ih dao Mojsiju, šaljući ga niz goru da s izraelskim narodom inaugurira taj savez. Kuća se ne može komotno useliti dok nije završena, konj i zaprega ne mogu se voziti dok uprezanje nije dovršeno; slično tome, savez ne može biti djelotvoran sve dok nije "sunteleo" (dovršen).

Ali u ovoj se riječi krije još jedna misao koja se mora primijetiti. U Jeremiji 31:33, odakle Pavao ovdje u Hebrejima 8 citira, i zapravo, u gotovo svim starozavjetnim odlomcima gdje se govori o "sklapanju saveza", riječ koja je prevedena kao "sklopiti" nije uobičajena riječ s tim značenjem, već je to prijevod hebrejske riječi "karath". Ova riječ ima značenje odsijecanja. Jer. 11:19: "Uništimo drvo s rodnom njegovim, i odsijecimo ga (karath) iz zemlje živih." Joel 1:9, kaže: "Prinica i ljevanica odsječena je (karath) od Doma Gospodnjeg." Ova se riječ koristila u vezi sa savezima s očitim osvrtnom na žrtve koje bi zapečatile ili ratificirale sklopljeni savez. Nije dan Savez zapravo nije bio sklopljen sve dok žrtve nisu bile odsječene ili izvršene. Međutim, moramo razlikovati između odsijecanja žrtava i saveza koji se sklapa kao rezultat odsijecanja tih žrtava. Jeremijina riječ ne bi značila da će nakon onih dana žrtve biti odsječene; uistinu, sve će žrtve biti već prinesene prije onih dana. Misao je bila: nakon onih dana sklopit ću savez s domom Izraelovim kao rezultat odsječenih žrtava.

Kada je Pavao prevodio tu riječ na grčki, on kaže (vidi prijevod Diaglott u Heb. 8:10): "Jer ovo je savez koji ću sklopiti (zavjetovati) s domom Izraelovim nakon onih dana", itd., ali kako bi naglasio misao izvornog hebrejskog teksta, apostol u 8. retku koristi potpuno drugačiju riječ, "sunteleo", od one koju ima u 10. retku. Već smo uočili snagu ove riječi, ali s njom je povezana još jedna točka koju ne možemo proći nezapaženo. U klasičnom grčkom ova se riječ obično koristila u drugačijem smislu od onoga koji inače ima u Novom zavjetu. Označavala je isplate ili doprinose koje su davali drugi kako bi se podmirili troškovi nekog pothvata čiji je cilj bio korist za širu javnost. Tako su u neiskraćenom Grčkom leksikonu Liddella i Scotta (Liddell and Scott's Unabridged Greek Lexicon) uključene definicije te riječi kao što su: "zajednički doprinos za javne terete. Na primjer, u Ateni se ovaj pojam primjenjivao na skupinu ljudi koji bi svake godine zajednički priložili kako bi opremili brod za javnu službu. Svako slično partnerstvo u snoše-

nju javnih tereta."

Ne stavljam prevelik naglasak na prihvaćanje više klasičnih značenja novozavjetnih riječi, no ipak ovdje zasigurno ima materijala za razmišljanje. Obećanja novog saveza nisu bila na korist neke privatne klase, poput višnjeg poziva ovog Evanđeoskog doba, već su bila za blagoslov šire javnosti, svih ljudi na zemlji, počevši od židovskog naroda. Međutim, morali su se dati određeni doprinosi, prinijeti određene žrtve prije nego što bi to djelo moglo započeti. Glavni doprinositelj, zapravo jedini doprinositelj što se tiče individualne zasluge, bio je Gospodin Isus; no, premda Crkva nije imala vlastite zasluge za ponuditi, Nebeski je Otac ipak milostivo uredio da i ona ima nešto za doprinijeti, dodijelivši joj dio zasluge posuđene od samog Gospodina Isusa. Ona ima privilegiju doprinijeti ono što joj je uračunato kroz vjeru u Spasiteljevu krv. A kada se prikupe svi ti doprinosi, tada će taj novi savez početi djelovati najprije u korist Izraela, a potom preko Izraela za cijeli preostali dio ljudske obitelji. (Djela 15:15-17; 1. Petr. 4:13.)

3.15. Hebrejima 9:13-15

Okrenimo se zatim devetom poglavlju ove poslanice Hebrejima, retcima 13-15. Premda stihovi koji slijede imaju znatan utjecaj na teme koje razmatramo, ipak ćemo na ova tri obratiti najviše pažnje, jer ih neki prepoznaju kao jedne od najtežih za pomiriti s našim pogledima na savez, a to i jest tako sve dok jednom ne shvatite pravo značenje ovog odlomka.

"Jer ako krv bikova i jaraca i pepeo juničin, poskropljen po onečišćenima, posvećuje za tjelesno čišćenje: Koliko će više krv Krista, koji je po vječnom Duhu samoga sebe bez mane prinio Bogu, očistiti vašu savjest od mrtvih djela da biste služili Bogu živomu. I zbog toga je on posrednik novoga saveza, da pošto je nastupila smrt za otkupljenje prijestupa pod prvim savezom, oni koji su pozvani prime obećanje vječne baštine."

Letimičan pogled na ove riječi naveo bi gotovo svakoga da pomisli kako je Pavao ovdje govorio da su oni kojima je pisao bili izbavljeni od osude zakonskog saveza tako što su ušli pod novi savez. No, malo dublje istraživanje pokazalo bi nam da nismo uspjeli shvatiti temelj apostolovog argumenta. Poslanica Hebrejima

prvenstveno je bila upućena Židovima i židovskim prozelitima koji su prihvatili kršćansku vjeru, a nadahnuti pisac ovdje im, kao i na mnogim drugim mjestima, ukazuje da je njihova zasluga pod tim prvim savezom bila osuda. I baš kao što ubojica s osudom na smrt koja visi nad njim ne bi mogao biti stavljen na suđenje za drugi zločin, sve dok se ne bi pronašao način za njegovo izbavljenje od kazne koju je navukao prvim zločinom; tako ni ti Židovi nisu mogli biti prihvaćeni od Gospodina i ući u utrku za nebesku nagradu, osim ako se nije pronašao način da ih se izbavi od osude zakonskog saveza, kao i od onog univerzalnijeg izrečenog suda koji je proizašao iz grijeha oca Adama.

Međutim, taj zakonski savez nije se mogao zanemariti, niti se njegova osuda mogla ignorirati, pa je jedini način na koji se Izraelcu mogla podići njegova kletva bilo uvođenje onoga čemu je zakonski savez bio tip, sjena. Tada bi to bilo baš kao što je i u prirodi, gdje svaka sjena završava na samoj supstanciji (stvarnosti). Ali prije nego što je Zakon bio dan, Gospodin je izabrao posrednika za taj savez, pa je prva stvar u uvođenju antitipičnog zakonskog saveza bio odabir njegovog posrednika. Tako prepoznamo Božji izbor Gospodina Isusa prije devetnaest stotina godina da bude posrednik tog boljeg saveza iako, kao što smo već vidjeli, On nije trebao početi dodjeljivati blagoslove tog saveza sve dok on ne postane djelotvoran. I sada, pošto je Spasitelj postao Posrednik novog saveza, bilo je moguće za one koji su bili pod osudom zakona prihvatiti Gospodina Isusa za svog Kapetana i Vođu umjesto Mojsija, te su kroz vjeru u Njegov veliki prinos, veliku žrtvu koja ga je osposobila da postane Posrednik novog saveza, pronašli izbavljenje od prokletstva zakonskog saveza.

Nemojte me sada pogrešno shvatiti i pomisliti da ovime mislim kako je zakonski savez završio, a novi savez počeo prije 1.800 godina. To nije moja misao. Mogu to ilustrirati na ovaj način; u ovom trenutku u svijetu postoje dvije klase ljudi. Za jednu klasu mi smo još uvijek u Evanđeoskom dobu, a za njih Tisućljeće neće započeti do 1915. godine. Ali postoji još jedna klasa, među koju smo zahvalni biti ubrojeni, za koju je Evanđeosko doba u jednom smislu završilo, a Tisućljeće počelo 1874. godine. Tako su i u danima apostola postojale dvije klase, za jednu klasu zakonski je savez bio poput mrtvaca, dok

je za drugu klasu zakon bio živ kao i uvijek. U Rim. 10:4, Pavao se referira na prvu klasu govoreći: "Jer Krist je svršetak zakona za pravednost svakomu tko vjeruje." No netko bi se mogao osjećati potaknutim da primijeti: Ne vidim kako bi se moglo reći da zakonski savez prestaje čak i za ovu klasu, osim ako oni najprije ne dođu pod novi savez, ako je istina da nijedna sjena ne završava sve dok ne započne njena supstancija (stvarnost). Na to odgovaram, supstancija je započela kod njih, ali je Gospodin na čudesan način uredio da oni sudjeluju u raspodjeli blagoslova novog saveza, radije nego u primanju blagoslova koji su trebali biti udijeljeni onima pod tim novim uređenjem.

3.16. Tri faze

Kako bismo razumjeli ovu točku, primijetimo da su postojale tri faze zakonskog saveza, a isto su tako trebale postojati i tri faze novog saveza, čiji je zakonski savez bio tip. Prvo, bila je pripremna faza koja je trajala četrdeset dana, kada se Mojsije uspeo na goru te su izvršene pripreme za uvođenje Izraela u savezni odnos s Gospodinom. U pravo vrijeme Mojsije je sišao s gore. Tamo je pripremna faza završila kada je Zakon stupio na snagu. Nakon što je stupio na snagu, tada se počeo osjećati utjecaj Zakonskog saveza.

Sada, prije tisuću i osamsto godina, što se tiče klase koja je prihvatila Gospodina Isusa kao svog Spasitelja i Otkupitelja, treća je faza završila i tu je započela prva faza Novog saveza, naime pripremna faza. Sjećamo se da je Mojsije bio na gori četrdeset dana tijekom te pripremne faze, što je predstavljalo cjelokupno Evanđeosko doba. Kada je Mojsije sišao s gore, morao je staviti veo preko svog lica, podsjećajući nas da je na kraju ovog Evanđeoskog doba trebao sići veći Mojsije i On će biti nevidljiv svijetu. On je sišao kako bi inaugurirao Zakonski savez, za koji su pripreme trajale četrdeset dana, i tako kada veći Mojsije siđe na kraju Evanđeoskog doba, bit će to kako bi inaugurirao Novi savez, kojemu je Zakonski savez bio tip, a za koji su se pripreme odvijale tijekom cijelog Evanđeoskog doba. Tako možemo vidjeti da bi bilo neispravno govoriti o drugoj fazi Novog saveza, da počinje tamo gdje je završila treća faza Zakonskog saveza. Tamo gdje treća faza Zakonskog saveza

završava, što se tiče te klase, tu je započela prva faza Novog saveza. Ta prva faza, kao što smo već vidjeli, bila je pripremna faza. Nakon ovoga došla bi druga faza, kada bi Novi savez postao djelotvoran, što će trajati tijekom Tisućugodišnjeg doba. Tada, nakon što Novi savez postane djelotvoran, započet će treća faza, kada će se iskusiti učinak Novog saveza. Koliko dugo? Kroz svu vječnost. To je razlog zašto se naziva Vječnim savezom. Bilo bi vrlo neprikladno za nas da zauzmemo ikakav drugi pogled na ovu stvar. Prisjetimo se i tipa Jubileja (Oprosnе godine). Sjećamo se da se Jubilej sastojao od dvije faze: Prvo, ciklusa od četrdeset i devet godina, zatim Jubileja, pedesete godine. Kada je proslavljen posljednji tipični jubilej, tada je započeo antitip. Ne sam Jubilej, već antitipični ciklus, a kada antitipični ciklus završi, tada će započeti druga faza ili stvarni Jubilej.

3.17. Pripremno djelo

Željeli bismo vam također skrenuti pozornost na činjenicu da apostol Pavao u 3. poglavlju 2. Korinćanima radi usporedbu između djela Evanđeoskog doba i djela Zakonskog saveza, te jasno pokazuje da se ta usporedba ne odnosi na vrijeme kada je Zakonski savez stupio na snagu i postao djelotvoran, već na vrijeme kada je Zakonski savez bio u procesu pripreme. Tamo nas podsjeća da, baš kao što su se gore na gori pripremale ploče, tako se i danas odvija djelo kojemu je to bio tip. Ali gore na gori Zakonski savez nije bio obvezujući, nije bio djelotvoran — nipošto. Međutim, posrednici i instrumenti potrebni za stavljanje tog Zakonskog saveza u funkciju su se pripremali, osposobljavali za posao koji su trebali obaviti. Tako se isto, tijekom ovog Evanđeoskog doba, odvija slično djelo, pripremno djelo, kojim se Novi savez želi učiniti djelotvornim za blagoslov svih obitelji na zemlji.

S tim u vezi primjećujemo i Pavlovu izjavu u 2. Kor., 3. poglavlje, 6. redak: "Koji nas je i osposobio za poslužitelje Novoga saveza." Sjetite se da sluge tog Zakonskog saveza nisu bili ljudi pod tim Zakonskim savezom, već da je glavni sluga tog Zakonskog saveza bio Mojsije, a on je posluživao Zakonski savez velikim dijelom prije nego što je Zakonski savez postao djelotvoran; bio je njegov poslužitelj dok je bio na gori jednako istinski kao i nakon što je sišao. Tako smo

i mi danas poslužitelji Novoga saveza, mi smo Gospodinovi poslužitelji, sluge, koji s njim dijele pripremno djelo koje će u konačnici inauguirati ovaj Novi savez, a koji će predstavljati novi sporazum u korist Izraela, te preko njih i ostatka ljudskog svijeta.

Ipak, ovo što smo govorili odnosi se samo na one koji su prepoznali Gospodina Isusa kao svog Otkupitelja. Krist je svršetak Zakona za takve, ali za ostatak Židova taj Zakonski savez je obvezujući kao što je ikada bio; oni su još uvijek pod njegovom kontrolom, baš kao što je Jišmael bio pod Hagarinom kontrolom tamo u pustinji.

3.18. Ketura

Sada će vjerojatno biti najprikladnije mjesto za neki osvrt na tip Abrahama i njegovih žena. Netko bi mogao pitati: Zašto, ako treba postojati Novi savez, Bog to nije ilustrirao u slučaju Abrahama i njegovih žena? Zašto je Bog prekinuo sliku? Gospodin je i tu sliku učinio potpunom. Nalazimo da se u 25. poglavlju Postanka spominje još jedna žena, Ketura, i mi razumijemo da je ona prikladan tip ovog Novog saveza.

Netko bi mogao pitati zašto Pavao nije spomenuo nju u svojim poslanicama Galaćanima, a mi kažemo: Jednostavno zato što ona nije imala nikakve veze s argumentom koji je apostol iznosio. Nastojao je pokazati nekim od tih kršćana da zauzimaju vrlo neispravan položaj, da se pretvaraju kako je potrebno držati se svih zahtjeva židovskog Zakona, a apostol je iskoristio ovaj argument kako bi pokazao da je to pogrešan stav, te da bi bilo vrlo neprikladno za Izaka da se drži Sare, a da istovremeno želi otići u pustinju i provoditi vrijeme i s Hagarom. Tako im je apostol pokušavao pokazati da oni nisu djeca Hagarinog saveza, nego da su djeca Saveza kojemu je Sara bila tip. Uvođenje ovog Novog saveza samo bi zakompliciralo stvari i ne bi poslužilo nikakvoj svrsi, dodalo bi maglovitost temi onima kojima se Pavao obraćao.

No, mi često nalazimo ilustracije ovoga, i sjećamo se onog odlomka u Izaiji 61 — kako je naš Spasitelj citirao samo dio odlomka, samo onoliko koliko je bilo prikladno u Njegovo vrijeme. Rekao je: "Duh Gospodnji je na meni, jer me pomaza da propovijedam evanđelje siromasima; posla me da iscijelim srca slomljena, da propovijedam oslobođenje zarobljenicima i vraćanje

vida slijepima, da pustim na slobodu potlačene, da propovijedam godinu milosti Gospodnje." Tu je stao. Zašto nije nastavio i opisao druge stvari? Zato što one tada još nisu bile dospjele.

U Efežanima 4:8, Pavao je rekao: "Zato veli: Uzašavši na visinu, zarobi roblje i dade darove ljudima." Pavao je samo djelomično citirao ovaj odlomak, iz Psalma 68:18. Citirao je samo onoliko koliko je prikladno za ovo Evanđeosko doba, ali u tom stihu postoji još jedna rečenica koja se odnosi na Tisućugodišnje doba, i Pavao ju je vrlo prikladno izostavio; on tada nije govorio o Tisućugodišnjim vremenima, već o našem položaju u ovom Evanđeoskom dobu. U savršenom skladu s tom mišlju Pavao nije spomenuo Keturu, ali mi znamo da Gospodin nikada ništa ne stavlja u Svoju Riječ bez svrhe, i ne može biti da se ovo spominjanje Kature ovdje uvuklo bez ikakvog stvarnog značenja ili cilja; a kada pogledamo malo dublje, iznenađeni smo kada otkrijemo koliko je slika prikladna i u ovom detalju.

U Post. 24:67, govori se o Sarinoj smrti, a zatim odmah sljedeći stih, prvi u 25. poglavlju, počinje: "Tada Abraham ponovno uze ženu, a ime joj bijaše Ketura." I u sljedećim stihovima čitamo o šestero djece koje je rodila. Konstrukcija ne ostavlja sumnju u umu da je Ketura bila Abrahamova žena nakon Sarine smrti. Nadalje, da je Ketura živjela prije Sarine smrti, ili za njezinu života, čemu sve one izjave u vezi s Izakom, o tome kako je bio Abrahamov poseban sin i kako je bio jedini sin kojemu je Abrahamovo nasljedstvo s pravom moglo pripasti? Ipak, vrlo je malo biblijskih učenjaka i istraživača koji su spremni priznati da je nakon Sarine smrti Abraham doista uzeo još jednu ženu, Keturu, kao što je ovdje zabilježeno.

Uputit ću vas na biblijske rječnike i druge knjige koje obrađuju ovu temu kao dokaz onoga što želim reći. Gotovo svi se slažu, unatoč jasnom smještanju ovog događaja u vrijeme nakon Sarine smrti, da je Ketura morala biti žena koja je živjela istodobno sa Sarom. Razlog koji se navodi za ovo vjerovanje je taj što je Abraham bio prilično star u vrijeme Izakovog rođenja, i čini se čudesnim da je uopće imao dijete, te se Bog morao umiješati i učiniti čudo. Zatim kažu, je li moguće da je Abraham trideset godina poslije ostario, zatim se oženio i onda imao još šestero djece? Očito se radi o nedostatku vjere s njihove

strane.

Ali kako to dobro ilustrira upravo materiju koju razmatramo, Novi savez — upravo one stvari koje Istraživači Biblije godinama govore o Keturi, danas se govore o Novom savezu. Oni kažu da je vrlo nerazumno misliti da će uopće postojati nešto poput Tisućljeća blagoslova za svijet; oni kažu da se te stvari koje naizgled ukazuju na budućnost zapravo odnose na stvari koje su istodobne s odabirom Kristove Crkve, da Novi savez nema veze ni sa čim što će uslijediti nakon razvoja žene koju je Abraham uzeo nakon Sarine smrti. Ali mi vjerujemo da je ova izjava o Keturi istinita, upravo onako kako to Biblija bilježi. Isto tako, možemo imati istu sigurnost u vezi s Novim savezom, kojemu je Ketura tip, da je on jednako istinit.

Sjećamo se, također, značenja imena "Ketura", te riječi koja znači "tamjan". Kako je istinito da će se kroz ovaj Novi savez takav tamjan, hvala i univerzalna čast uzdizati k Nebeskom Ocu, prema predviđanjima proroka. U Malahiji 1:11, riječ "tamjan" dolazi od istog korijena kao i Ketura.

3.19. Udio Crkve u Novom savezu

Možemo također primijetiti udio koji je Crkva Isusa Krista trebala imati u ovom Novom savezu, i shvaćamo da to nije bio udio korisnika, nego udio onih koji s Isusom sudjeluju u sklapanju ovog Novog saveza. U Izaiji 49:8 imamo jednu izjavu u vezi s tim, i s pravom ju primjenjujemo na Crkvu, jer je apostol Pavao citira u 2. Korinćanima 6:2, primjenjujući ju na Crkvu: "Ovako govori Gospodin: U vrijeme milosti uslišio sam te, i u dan spasenja pomogao sam ti: i sačuvat ću te, i dati te za savez narodu, da utemeljiš (margina, podigneš) zemlju, da podijeliš opustjela nasljedstva." Ovdje nalazimo da je crkva trebala biti dana za Savez. Za koji savez? Sigurno ne za Zakonski savez, niti za savez posebne milosti, nego možemo vidjeti da to treba biti za, u ime ili u interesu Novog saveza, kako bi mogli sudjelovati s Isusom u davanju njegovih blagoslova svijetu.

3.20. Pečaćenje

Razmotrimo Sveto pismo koje se odnosi na sklapanje i pečaćenje Zakonskog saveza, te vidimo kako ono ilustrira sklapanje i pečaćenje Novog

saveza. U Izlasku, 24. poglavlje, posebno reci 4-8: "I napisa Mojsije sve riječi Gospodnje, i ustade rano ujutro, te podiže žrtvenik pod gorom, i dvanaest stupova, prema dvanaest plemena Izraelovih. I posla mladiće od djece Izraelove, koji prinijehše žrtve paljenice, i žrtvovaše volove kao žrtve pomirnice Gospodinu. I uze Mojsije polovicu krvi te je stavi u zdjele; a polovicom krvi poškropi žrtvenik. I uze knjigu saveza te je pročitao narodu, a oni rekoše: Sve što je Gospodin rekao, činit ćemo i bit ćemo poslušni. I uze Mojsije krv te poškropi njome narod, i reče: Evo krvi saveza koji je Gospodin sklopio s vama na temelju svih ovih riječi."

Nadahnuti izvještaj nam ovdje govori o određenim volovima koji su bili žrtvovani, a mi bismo razumjeli da oni ispravno predstavljaju veliku žrtvu našeg Gospodina Isusa Krista. Postoji razlog za vjerovanje da je prineseno i nekoliko jaraca, vjerojatno u isto vrijeme, sudeći prema izvještaju danom u knjizi Hebrejima, ali oni su izostavljeni iz ove slike, kao da tvore zasebnu sliku. Mi razumijemo da su ovi volovi tipizirali istu stvar koju i pashalno janje, a sve to ukazuje na jednu veliku žrtvu Gospodina Isusa Krista. Zatim nam kaže kako je dio te krvi bio poškropljen po žrtveniku, a druga polovica stavljena u zdjele. Riječ ovdje prevedena kao "zdjele" zapravo ne označava nikakvu posudu veličine zdjele. To je riječ koja bi se ispravnije odnosila na manju posudu, poput čaše. Kao primjer toga, u Pjesmi nad pjesmama 7:2, ista ta riječ prevedena je kao "pehar." Moramo imati na umu da ovo nije bila godišnja ceremonija, već kada je došlo vrijeme za pečačenje ovog Zakonskog saveza, to je učinjeno upravo tada, i lako možemo zamisliti Mojsija kako poziva narod da donese svoje čaše, svoje pehare, bilo kakve male posude u koje će staviti krv ovih volova. Mi razumijemo da je to antitipično djelo koje se odvija proteklih tisuću i osamsto godina, da je Gospodin Isus, onaj veliki vol, onaj junac, bio zaklan, i od tog vremena mi uzimamo udjela u Njegovoj krvi, mi primamo Njegov život, jer, kako to Pismo kaže, "krv, to je život."

Te čaše i male posudice, sakupljene prilično na brzinu, morale su biti neobična kolekcija, i nimalo dvije nisu bile potpuno iste. Vjerojatno su neke imale velike pukotine, s drugih su pak komadići bili odlomljeni — neke oštećene na jedan način, a neke na drugi način, ali to nije bilo

važno. Važna stvar nije bila čaša, nego krv koja je u nju stavljena. Tako je bilo tijekom proteklih tisuću i osamsto godina, jer smo mi primali krv Isusa Krista. Te čaše nisu imale vlastite krvi dok ona nije bila u njih stavljena. Tako je i s nama, mi nismo imali život dok ga uračunato nismo primili od Isusa; Isus je bio jedini koji je imao život, kao što čitamo: "U Njemu bijaše život." Ali Isus je izlio Svoj život; On je tu predao Svoj život, a mi smo ga primali, i stoga je apostol mogao reći: "Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni." (Ivan 1:4; Gal. 2:20; Ivan 6:53-57.)

Koliko su te čaše krvi dodale onoj koja je došla od vola? Niti jednu jedinu kap. Nisu li posjedovale bar malo vlastite krvi? Niti trunke. Time je ilustrirano kako smo sami po sebi potpuno bez života, te kako zasluga ili život dolazi od Krista. Ali zašto je onda ova krv stavljena u te čaše? Zato da bi se kroz njih ona mogla primijeniti na cijeli ljudski svijet, i zato nam se u ovoj slici govori kako je ta krv bila poškropljena po narodu. To nije mogla biti krv koja je stavljena na žrtvenik, jer se ona nije mogla ponovno skupiti, to je morala biti krv koja je stavljena u te čaše, te mi tako možemo vidjeti kako će u pravo vrijeme, kroz Crkvu, zasluga Gospodina Isusa Krista doprijeti do svih i svi će oni dobiti obećane blagoslove. Baš kao što je krv morala doći od volova, a čaše su bile samo kanal kroz koji je ona stigla do naroda, tako i mi danas možemo vidjeti da Božji narod nema vlastite zasluge. Oni imaju zaslugu, oni imaju vrijednost, ali to je ta zasluga koju su primili od velikog junca, a koja će doprijeti do preostalog dijela čovječanstva.

4. SASTANAK S PITANJIMA I ODGOVORIMA IZ 1907.

4.1. Izdavačka napomena iz 1907.

Sljedeće stranice uzete su iz stenografskog izvještaja "Sastanka s pitanjima i odgovorima" koji je vodio pastor Charles T. Russell iz Alleghenya, u St. Louisu, Missouri, u nedjelju, 11. kolovoza 1907. godine.

Braća koja su organizirala njezino izdavanje šalju je s iskrenom nadom i molitvom da bude blagoslovljena od Gospodina tako što će Njegovom narodu, u čije ruke dospije, učiniti jasnijom "Žetvenu Istinu" u pogledu tema o kojima se raspravljalo; kako bi u konačnici svi "Stražari"

mogli vidjeti "oči u oči." Mir vama!

Drago nam je što možemo ponovno tiskati ove materijale na korist onih koji nemaju originalne Kule stražare ili Reprinte.

4.2. Uvod — Žetvena Istina

Bilo mi je drago prihvatiti poziv Crkve iz St. Louisa da saslušam određena pitanja, koja neke zbunjuju, te da dam odgovore najbolje što mogu, s nadom i molitvom da ta tema postane jasna našim umovima. Živimo u vremenu kada Gospodin objavljuje da će Njegov narod gledati oči u oči. On kaže da će ovo biti karakteristika našeg vremena: "Kada Gospodin ponovno dovede svoj narod, stražari će gledati oči u oči." (Iza. 52:8.) Vjerujemo da, iako se neki od nas, nazivani Starješinama, mogu u posebnom smislu nazvati stražarima, ipak su svi Gospodinovi ljudi stražari. Svi mi vidimo ono što nam je Gospodin, Bog naš, donio i gledamo u tu Riječ koja je jedina objava Božanske volje. Dakle, svi bi trebali gledati oči u oči. Oni koji spavaju nisu stražari, ali čim postanu stražarima, početak će gledati oči u oči. Što se više približavamo nekom objektu, svi bismo ga trebali sve jasnije vidjeti.

Ako prepoznamo da se nalazimo u vremenu žetve Evanđeoskog doba, onda bismo trebali prepoznati da određene stvari trebamo jasnije razumjeti, no istovremeno ne bismo trebali očekivati ništa što bi se osobito razlikovalo od onoga kakav je bio tijekom Gospodinovog postupanja tijekom prošlosti; ali onako sigurno kako jesmo, trebali bismo očekivati nešto specifično za vrijeme žetve. Što to trebamo očekivati? Za nas je židovski narod slika, primjer i tip. Sjećate se da ste proučavali tu temu. Oni su imali svoje svećenstvo, svoje velike svećenike i niže svećenike, a mi imamo svoje; oni su imali svoj šator sastanka, a mi imamo svoj; oni su imali svoj zlatni svijećnjak, a mi imamo svoj zlatni svijećnjak Božanske istine i svjetlosti. Stoga, kada dođemo do žetve, uviđamo da je njihova žetva bila specifičan uzorak za ovo doba. Ako je Isus bio prisutan da bi tamo obavio djelo, on će to djelo obaviti i ovdje.

Što je bilo to djelo? Odvajanje i žetva te sakupljanje Gospodinovih izabranika. Kako je to učinjeno? Kroz proglašavanje većeg znanja i veće istine. Obznanio je određene stvari. E pa onda, i mi bismo trebali očekivati veće znanje o Božjim

planovima koji se odnose na ovo vrijeme, baš kao što je to bilo i u onom vremenu žetve. Trebali bismo se sjetiti da je to bio kraj Židovskog doba i otvaranje Evanđeoskog doba, a apostol, pod nadahnućem, govori o svjetlu koje će doći na "krajeve vjekova", na krajeve onih doba gdje su se ona susrela, i ova dva doba gdje se susreću. To svjetlo nije prethodilo prisutnosti našeg Gospodina, a iako tijekom ovog Evanđeoskog doba nije vladala potpuna tama, ono posebno svjetlo od Boga sija na "krajevima vjekova." U skladu s time, vi i ja primili smo od Gospodina veliki blagoslov jasnijeg svjetla. Bilo bi nam vrlo teško reći koje je najvrednije obilježje Božanske istine. Sve to je važno, sve je neophodno, kako bi Božji čovjek bio "potpuno opremljen." (2. Tim. 3:16, 17.)

Sada, dragi prijatelji, ovo jasno svjetlo na kraju doba došlo je u vezi s razumijevanjem jedne tajne. Koje tajne? "Tajne" o kojoj govori apostol Pavao. Sjećate se kako je to bilo na kraju Židovskog doba i otvaranju Evanđeoskog doba. Gospodin je obznanio tajnu "koja nije bila obznanjena u drugim vjekovima i razdobljima, a koja se sada očitovala." (Rim. 16:25, 26; Kol. 1:26, 27.) Sjećate se kako on često govori o ovoj tajni. Objasnio je da Mesija koji treba doći neće biti samo naš Gospodin Isus Krist, već i Crkva kao Njegova Zaručnica. Oni su pretpostavljali da dolazi veliki Mesija te da će on biti kralj njihovom narodu i da će njihov narod preobratiti svijet, ali nisu znali da on iz židovskog naroda namjerava izdvojiti sunasljednike svijeta.

Zatim apostol kaže da postoji još jedan dio koji oni nisu razumjeli. Bog nije samo naumio uzeti dio tog Kristovog tijela iz redova Židova, već iz svih naroda na zemlji, kako bi od svakog pojedinog od njih učinio dio Krista. To je ono na što nam apostol skreće pozornost. On kaže da je Bog dao Isusa da bude glava Crkve. To je "tajna" koja nije bila obznanjena u prijašnjim vjekovima. Ta tajna nije bila obznanjena čak ni svim apostolima. Sjećate se da je bila obznanjena apostolu Pavlu, a iako su spisi drugih apostola u skladu s tom mišlju, to nećete dobiti od njih — dobit ćete to od Pavla. On nam govori da mu je Bog dao vizija i otkrivenja više nego svim ostalim apostolima, i iz njegovih spisa je očito da je imao to jasnije viđenje i znanje. Dakle, iz spisa apostola Pavla mi dobivamo ovo znanje o tajni. Petar to nije razumio: isprva je bio u opoziciji prema po-

ganima, ali Gospodin mu je poslao viziju plahte koju su držali za četiri ugla, kojom mu je pokazano da pogane više ne smije smatrati običnima i nečistima. (Djela 10.) Vidite, dakle, da u to vrijeme apostol Petar nije imao tu misao o jedinstvu Tijela Kristova. To je dio tajne za koju Pavao kaže da mu je kroz vizije i otkrivenja razjašnjena jasnije nego svima njima. A ipak, ta se ista misao izgubila iz vida — to jedinstvo Krista i Crkve — kada je Crkva počela stjecati pogrešan dojam da joj je cilj obratiti svijet. Kada su razmišljali o svima, nisu mogli pojmiti "Tijelo Kristovo" koje bi uključivalo svakoga. To je uništilo misao da je Crkva to tajanstveno Kristovo tijelo koje treba vladati svom zemljom i blagosloviti zemlju.

Stoga je ta misao bila skrivena od svih tijekom Evanđeoskog doba, i naši roditelji i prijatelji nisu vidjeli tu temu koja je sada nama jasna. Jasna nam je zato što živimo u vremenu žetve ovog doba, kada Bog briše tamu i dopušta našim očima da vide i razumiju. Ovo je svjetlo bilo izgubljeno iz vida tijekom Evanđeoskog doba, a sada je ovo ta specifična misao na koju vam se skreće pozornost, naime: Da su Krist glava i Crkva Njegovo tijelo taj veliki antitipični Mojšije, taj veliki Prorok kojeg Bog podiže, preko kojega će doći blagoslov Izraelu, a kroz Izrael svim narodima. (Djela 3:22, 23.) Krist je glava, i kroz udove njegovih Izabranika će blagosloviti Izrael i sve narode. Kada nam je ovo obilježje svjetla privuklo pažnju? Meni je privuklo pažnju 1869. godine. Razmišljao sam na taj način, vidjevši da su naši prijatelji u crkvama bili u krivu i videći da je drugi Kristov dolazak ono što treba očekivati, te sam oko 1873. došao do toga da uvidim kako će svijetu doći restitucija (obnova), ali nisam razumio što restitucija znači. Pretpostavljao sam da će svijet, kada bude blagoslovljen, doći u isto ono duhovno stanje kao i Crkva, te svjetlo o tom obilježju nije došlo sve do 1878., s obzirom na činjenicu da Crkva treba biti posebne i izrazite prirode, te da će je Gospodin iskoristiti za blagoslivljanje Izraela i preko njega svih naroda. Što je temelj? Tema o kojoj ćemo raspravljati ovoga jutra — Tip pomirenja za grijeh i Dan pomirenja. Imate to u knjižici nazvanoj "Sjene Šatora sastanka", objavljenoj u jesen 1880. — tamo je bio njezin temelj. Krist je veliki Veliki svećenik, a Crkva mu je pridružena kao niži svećenici te da s njim bude udružena u slavama budućnosti kada završi dan pomire-

nja i prestanu žrtve. Stoga imajte na umu da se temelj bilo kojeg svjetla koje imamo danas oslanja na ovu temu žrtava pomirenja i žrtava za grijeh na ovaj Dan pomirenja. Svjetlo je dolazilo tim smjerom. Bogu se svidjelo blagosloviti ovu misao. Ako vam to postane očito, bit ćete vrlo spori u odbacivanju onoga što vas je dovelo do svjetla koje imate. U tom je smjeru Bog podario svu svjetlost u kojoj se sada radujemo.

4.3. DIO I. — Žrtva za grijeh

Pitanje: Kako se "Žrtva za grijeh", tipizirana u žrtvama Dana pomirenja, razlikuje od Otkupnine, ili odgovarajuće cijene koju je platio Isus Krist za Adamov izgubljeni život?

Odgovor: To dvoje se uopće ne bi smjelo povezivati, baš kao ni dvije Gospodinove prispodobе. Ako uzmete prispodobu o pšenici i kukolju te prispodobu o deset djevica i pokušate ih spojiti, uvidjet ćete da je to nemoguće, jer jedna govori o jednoj temi, a druga o drugoj temi. Obje su istinite, i obje uče prelijepim lekcijama, ali ne uče istoj lekciji. Obje su prispodobе koje je dao Bog; ne proturječe jedna drugoj, ali ne podučavaju istu lekciju. I tako, kada govorimo o Otkupnini, to je jedna misao, a Žrtva za grijeh je druga misao, i mi to dvoje ne bismo smjeli miješati. Pretpostavite da kažete: "Crkva se naziva Kristovim bratom i Kristovom Zaručnicom te živim kamenjem Hrama. Kako bi Krist mogao oženiti vlastitu braću ili živo kamenje Hrama?" To stvara zbrku — to su različite stilske figure. Moramo ih držati odvojeno i razlučeno. Što se Otkupnine tiče, to je jedna slika u kojoj nam Gospodin pokazuje da je Adam bio osuđen dok je rasa još bila u njegovim bedrima te da Gospodin Isus Krist kao Otkupitelj preuzima Adamovo mjesto i daje svoj život za Adamov grijeh, te tako kupuje Adama i njegovu rasu. Ovo je lijepa slika — istinita slika — i ne može ju se zamijeniti nekom drugom. Ako bi to bilo izostavljeno, ne bismo dobili isto učenje od Boga. Ali ne želimo ju miješati ni s jednom drugom. Kako jedna osoba kupuje drugu, kako jednu osobu s njezinom rasom u bedrima kupuje druga koja ima svoju rasu u svojim bedrima. Isus je dao samoga sebe u zamjenu za oca Adama i njegovu rasu. To da je Adam imao suprugu udruženu s njim u prijestupu, a Krist Isus Zaručnicu koja će biti s njim udružena u djelu otkupljenja, ne uzima

se tu u obzir. Sve je to svedeno na jednu misao da je po jednom čovjeku grijeh ušao u svijet, i da je tako, posredstvom drugoga, Isusa Krista, plaćena Otkupnina za otkupljenu rasu.

T. 99 str. 3: "...žrtve za grijeh na Dan pomirenja bile su prinesene Bogu (Pravdi) u Svetinji nad svetinjama kao Otkupnina ili Kupovna cijena grešnika."

K.S. '07-47, stupac 1, treći redak odozdo: "Čitajući pažljivije navedeni članak uočiti ćete da on ne raspravlja o Otkupljenju, nego o Žrtvi za grijeh, što predstavlja drugačiji pogled na ovu veliku transakciju."

Pretpostavljam da je pitanje kako uskladiti to dvoje? Očigledno bi bilo bolje da nismo uveli pitanje Otkupnine u prvom citatu. To bi ostavilo stvar jasnijom. Tada nismo raspravljali o Otkupnini, već o Žrtvi za grijeh. To ima tendenciju zbuniti ljude. Neke umove to možda neće zbuniti. Pokušaj da se ta tema previše proširi i da se u nju ubace dvije misli bio je zbunjujući za svakoga tko se toga uhvatio.

Pitanje: Smije li se za Crkvu reći da sudjeluje u Otkupnini, stvarno, uračunato ili uopće ne?

Odgovor: Što se Otkupnine tiče, za Crkvu se nikada ne kaže da u njoj sudjeluje. Otkupnina je cijena i za našeg Gospodina Isusa je objavljeno da je Otkupnina za oca Adama. Što se tiče majke Eve, njoj nije trebala Otkupnina — na nju se gledalo kao na dio Adama — potekla je od njega, bila je njegova žena i bila je uključena zajedno s njim. Tako je i s Crkvom; naš udio se ne prikazuje u Otkupnini, jer mi bismo odgovarali Evi, a ona nije prikazana u Otkupnini; stoga nismo ni mi.

Pitanje: Sudjeluje li Crkva u antitipičnim žrtvama za grijeh na Dan pomirenja, stvarno, uračunato, ili uopće ne?

Odgovor: Ona doista sudjeluje u ponudi antitipičnog Dana pomirenja. Sudjeluje stvarno u najpozitivnijem smislu. Apostol Pavao kaže (Kol. 1:24), "...radujem se sada svojim patnjama za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje Kristovim mukama," i on kaže, "Imate nas za primjer," tako da dok on dopunjava, svi oni koji uzmu svoj križ i slijede Isusa s njim u tome sudjeluju. Žrtvujemo li mi zapravo nešto? Postoje različiti umovi. Jedna će misao različitim ljudima pasti na pamet na različite načine. Ako čitamo "Ja sam razapet s Kristom," neki bi mogli pomisliti da moraju biti pribijeni čavlima na križ. Nije njihova krivnja što ne mogu shvatiti misao, ali

neki je ne mogu shvatiti. Mi smo razapeti s Kristom; mi smo dionici u njegovim patnjama. To je činjenica. To nije mašta. Netko kaže: "Ja nikada nisam ništa pretrpio." Žao mi vas je. Ako smo trpili s njim, s njim ćemo i kraljevati. (2. Tim. 2:12.) Ako smo s njim razapeti, onda možemo biti su-nasljednici s njim u njegovoj slavi. Ako netko to ne može reći, neka se ne osjeća obeshrabrenim, ali nemojte ratovati protiv onih koji to mogu. Pokušajte to reći. Ako ne možete, onda vam nedostaje duhovni vid. Molite Gospodina da vam omogući to reći.

Sjećam se jednog dragog brata koji je nedavno preminuo, a koji je živio blizu Providencea na Rhode Islandu. Kada je naš brat Streeter ušao u istinu, izdavao je jedne male novine; on ih je ukinuo i sve svoje pretplatnike upoznao s Kulom stražarom te je započeo propovijedati. Bio je jako zainteresiran za starog umirovljenog adventističkog pastora koji je živio u njegovoj blizini. On je rekao: "Pokušao sam mu pojasniti Istinu i nisam mogao ostaviti nikakav dojam na njega." "Konačno sam zaključio da nema smisla, pa sam mu rekao: 'Znam da si dobar čovjek i jedno od Gospodinove djece te da sam ti ovo pokušao jasno predložiti, ali vidim da si prestar da bi shvatio ovu temu pa sam zaključio da Gospodin to od tebe ni ne traži.'" "Zato ti više neću dosađivati s time." "Kad se sretnemo, razgovarat ćemo o Gospodinu i njegovoj dobroti te ćemo se zajedno moliti, a nećemo govoriti o tim stvarima koje su ti mrske." "Sutradan je stigla poruka: 'Dođi me posjetiti.'" "Sišao sam k njemu, a starac je rekao: 'Brate Streeteru, nakon što si izašao, počeo sam razmišljati i moliti se, te sam rekao Gospodinu: "Gospodine, jesam li prestar da naučim nešto novo? Ako nisam, pomoz mi. Želim znati istinu." Prije nego što sam ustao s koljena, cijela stvar mi je postala jasna.'" Ne kažem da je to slučaj sa svima, ali to je ispravan smjer kada postoji nešto što ne vidimo. Apostol Jakov kaže: "Ako komu od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje obilato i bez prigovora." (Jak. 1:5.) Spoznat ćemo stvari koje pripadaju našem vremenu. Moj je odgovor da mi zasigurno jesmo udovi u toj Žrtvi za grijeh.

"Tako je prikazano da su Otkupitelj i Obnovitelj duhovni, odrekavši se ljudskosti kao Otkupnine za sve, i da iz te visoko uzvišene duhovne klase moraju proizaći svi blagoslovi." (A 293, Odl.

2)." Što to znači? Mi u ovom citatu ne raspravljamo o žrtvama Dana pomirenja. Raspravljamo o nečem drugom što nema nikakve veze s tim. Što pod time mislimo? Ja odgovaram, mi se tu referiramo ne samo na Isusa, koji se odrekao svoje ljudske naravi, nego i na Crkvu. Svaki njezin ud, kada postaje dio Kristovog tijela, mora se odreći svog prava na udio u otkupljenoj ljudskoj naravi. Ono što vrijedi za Glavu, vrijedi i za Tijelo. Jedina razlika između Krista i Crkve je u tome što je Krist bio stvarno savršen te je stvarno dao samoga sebe, svoju predljudsku i ljudsku narav, u ime svijeta; ali ti i ja nemamo takvu narav; mi nemamo ništa što bi bilo prikladno za žrtvu. Ali budući da smo opravdani vjerom, Bog nas računa kao da smo savršeni kako bi naše žrtve prihvatio kao savršene. On nas prvo opravdava, a nakon toga, ako poduzmemo ispravne korake, možemo biti posvećeni. Dan pomirenja je vrijeme prihvaćanja te žrtve. "Sada je vrijeme milosno (prihvatljivo)." Koliko prihvatljivo? Nekada smo mislili da to znači: "ako želiš izbjeći Pakao, Bog će te sada prihvatiti za Nebo." Ali mi sada vidimo da ovaj stih iz Svetog pisma znači "sada je prihvatljivo vrijeme" u smislu da je Bog sada voljan prihvatiti vaše žrtve. Jer čuli ste poruku da Njegova smrt pomiruje za vaše grijeha, a vi, bivši opravdani tom smrću, prikazujete svoja tijela kao živu žrtvu; ovo je prihvatljivo vrijeme. Hoće li On prihvatiti žrtvu sutradan? Ne. Svo žrtvovanje će biti završeno. To pripada isključivo ovom Evanđeoskom dobu. Započelo je s Isusom, velikom Glavom našeg svećenstva. Završava s ovim Evanđeoskim dobom, i više neće biti prilike za prihvaćanje. Dan Žrtve za grijeh će doći kraju, i nitko poslije toga neće biti prihvaćen. Izabrani će tada biti potpuni. Neće biti ni dodavanja ni oduzimanja. Nitko ne može ući u tu klasu osim kao žrtva, jer apostol Pavao kaže da su svećenici postavljeni da prinose i darove i žrtve. Dakle, ako ste vi svećenik, trebate prinesti darove i žrtve. Koja je razlika? Dar može biti nešto što bi se prinijelo, a ipak nije nešto što vam je nužno činiti, kao svojevrzni tamjan. To nije žrtva, to je dar; kao što svećenici nisu prinosili samo životinje, već i tamjan koji se uzdizao kao miomiris. Svi svećenici su postavljeni da prinose oboje: i darove, a također i žrtve za grijeha.

K.S. '07-47, Stupac 1, Odlomak 3: "Nikada niste pročitali niti u jednom našem članku, knjizi ili

propovijedi izjavu da Crkva išta ili ikoga otkupljuje. Sasvim suprotno; često nas se optužuje da pretjerano naglašavamo doktrinu o otkupnini — da je naš Gospodin Isus 'okusio smrt za svakog čovjeka,' 'dao Samoga sebe kao Otkupninu za Sve.'"

Možete uzeti Bibliju i pročitati: "Juda ode i objesi se," te na drugom mjestu tekst koji kaže: "Idi pa i ti čini tako." Ako to dvoje spojite zajedno, kakav to smisao ima? Jednako je tako moguće uzeti stvari iz Kule stražare i prikazati ih kao nešto što nije bilo namjeravano. U ovom slučaju mi govorimo da Krist, glava, i tijelo prinose žrtve. Kada je Isus prinio svoju žrtvu? Kada je prikazao samoga sebe. Kada je prikazao samoga sebe? Kada je došao k Ivanu na Jordan. Vi kažete, mislio sam da je njegova žrtva učinjena na Kalvariji. Tamo je dovršena; načinjena je na Jordanu i upravo za to iskustvo apostol kaže — govoreći o Isusu tamo — "Evo dolazim (u svitku Knjige pisano je o meni) vršiti volju Tvoju, o Bože." (Heb. 10:7.) K tome je došao kad mu je bilo trideset godina.

Pitate, je li njegova smrt tu uračunato dovršena? Da, u određenom smislu. To je bio početak Novog Stvorenja od tog vremena. Staro stvorenje konačno je izgubilo život na križu, a novo stvorenje proslavljeno je tri dana kasnije. Tako je i sa svima ostalima; vrijeme kada ste vi prinijeli svoju žrtvu bilo je onda kada ste prikazali svoje tijelo kao živu žrtvu, i od tada živite u novosti života, obnavljajući se i jačajući u Gospodinu; novo stvorenje raste, a staro stvorenje umire, sve dok konačno smrt ne bude potpuna.

Pitanje: Je li ispravno apostolove riječi (citirane u nastavku) primijeniti na žrtvu Crkve, kao dokaz da žrtva za grijeh za svijet još nije potpuna, jer oni još nisu dobili otpuštenje ili oslobođenje od kazne za grijeh; i reći da krv (život) posljednjeg uda Kristovog tijela mora biti prolivena prije nego što svijet može dobiti otpuštenje? Heb. 9:22: Bez prolijevanja krvi nema otpuštenja. Heb. 10:18: A gdje je otpuštenje toga, nema više prinosa za grijeh.

Odgovor: Da, rekao bih da bi bilo ispravno primijeniti oba ova Pisma na djelo ovog Evanđeoskog doba, koje je započelo krštenjem našeg Gospodina, gdje je prinio svoju žrtvu koju je dovršio na Kalvariji i koju otada nastavljaju oni iz Sjemena koji idu njegovim stopama. Istina je za cijelo Tijelo Kristovo da je prolijevanje krvi neop-

hodno. Nije nam moguće biti od Crkve osim ako ne patimo s Njim. Ako patimo s Njim, mi ćemo i kraljevati s Njim. Apostol je u pravu. Mi smo dionici Kristovih patnji, a o tim su patnjama, kaže Petar, govorili proroci u davna vremena kada su svjedočili o Kristovim patnjama i o slavi koja će uslijediti. (1. Petr. 1:11.) Patnje su se dogodile, ali je li uslijedila i slava? Nije. Čega uopće ima ako sada nemamo slave? Apostol kaže da imamo čitav svijet koji uzdiše i trpi porođajne muke; oni čekaju slavu objave sinova Božjih. (Rim. 8:19, 22.) Objava se ne može ostvariti sve dok sinovi ne budu pronađeni. Dragi prijatelji, ako itko ne želi biti živa žrtva, on ima priliku istupiti. Gospodin nikoga ne prisiljava. On nam samo daje priliku. On vas neće siliti. On će se s drugima baviti s vremenom. Sada se on bavi s onima koji žele imati udio u Njegovim patnjama kako bi mogli imati udio u slavi Kraljevstva.

Pitanje: Što postiže Antitipični Dan pomirenja?

Odgovor: Odgovaram, Antitipični Dan pomirenja je za grijeh cijeloga svijeta. Ova služba na dan pomirenja koja se izvodila za dvanaest plemena bila je tipična za ono što će Sin Božji učiniti za sve koji žele doći u sklad s Bogom. Prije svega, tu su bili izabrani, svećenici Levijevog plemena. Djelo koje Veliki svećenik obavlja, a drugi se pridružuju pomažući mu u tome, djelo je pomirenja. Veliki svećenik ga dovršava, a drugi se svećenici ubrajaju kao udovi Tijela Kristova koje obavlja to djelo i prinosi žrtve za naše grijeh. On se pojavljuje u Božjoj prisutnosti za nas — ne za svijet, već za nas. Krist je bio u svijetu kroz ovih tisuću osamsto godina u smislu da je bio predstavljen u vama i meni te u svakom posvećenom nižem svećeniku, i na kraju će žrtva za grijeh biti dovršena te će On primijeniti krv te žrtve kao što je primijenio i drugu žrtvu, no sva je zasluga ipak u Njegovoj vlastitoj krvi. Mi nemamo zasluga osim one koju nam On uračuna. Apostol nagovještava da u Crkvi nema zasluga — da je sva zasluga u Kristu. Rim. 12:1: "Zaklinjem vas stoga, braćo, milosrđem Božjim, da prikazete svoja tijela kao živu žrtvu, svetu, Bogu ugodnu." Pavao kaže da ste sveti, ugodni. Kako je do toga došlo? "Nama se uračunala Kristova pravednost." (Rim. 4:24.) Njegova zasluga je primijenjena na nas. Bilo kakva zasluga ili izvrsnost koju naša žrtva ima nalazi se u njemu, i kroz nju možemo imati privilegij biti povezani s njim s

vremenom u slavama Njegovog kraljevstva.

Pitanje: Postavljeno je pitanje: Što se specifično ostvarilo u Antitipičnom pomirenju, a odgovor je bio, dovršenje žrtve Isusa i Crkve, njegovog tijela. Koja je bila vrijednost te žrtve? Što je ona postigla?

Odgovor: Gospodinova svrha u posjedovanju cijelog jednog Evanđeoskog doba umjesto tek nekoliko dana bila je imati Izabranu Crkvu, umjesto da je naš Gospodin sam jedini Izabranik; jer da je bilo predviđeno da samo Isus bude Otkupitelj a da je Crkva izostavljena iz te misije, onda uopće ne bi bilo nikakve odredbe za postojanje Evanđeoskog doba. Evanđeosko doba služi nam da naš poziv i izbor učinimo sigurnima. Dakle, da on nije imao Evanđeosko doba, to bi značilo da on nije želio Izabranu Crkvu; ali budući da on to doista jest želio, a tako i jest slučaj, onda je on doista htio Izabranu Crkvu.

Pitanje: Sudjeluje li usavršena Crkva s Kristom u djelu nadolazećeg doba?

Odgovor: Crkva treba imati udio u patnjama sada, i u slavi tada.

Pitanje: Jesu li patnje u svrhu usavršavanja Crkve kako bi bila osposobljena za obavljanje djela u nadolazećem dobu?

Odgovor: Crkva je važna, čak i da nema posla u Tisućugodišnjem dobu. Sin će dati besmrtnost kome on hoće (Ivan 5:21, 26), pa tako ovdje imamo Oca, Sina i Zaručnicu, koji svi imaju to svojstvo slave i časti i besmrtnosti. Mislim da što se tiče Crkve Bog želi pokazati, ne samo ljudima nego i anđelima, da je On sposoban ostvariti ovu stvar kroz svog Sina, koji je sišao u ovaj svijet u dubine degradacije kako bismo mi mogli biti dionici Božanske naravi. Bog je mogao i bez Crkve. Crkva mu nije bila potrebna, no bilo mu je zadovoljstvo prihvatiti Crkvu kao sunasljednike s Kristom, a Crkva je vidjela neizmjereno bogatstvo njegove milosti u njegovoj ljubavi i dobroti prema nama. Nije izabrao mnogo velikih, mudrih i učenih, nego uglavnom siromašne. (1. Kor. 1:26.) Bog nije samo želio da Isus bude Spasitelj čovječanstva, nego i očitovanje njegove ljubavi. Nebeski Otac uzvisio je Sina, a i nas će učiniti sunasljednicima s njim u slavi i besmrtnosti. Uzvišenje Crkve znači očitovanje Božje ljubavi.

Pitanje: Imamo li stvarni udio u pomirenju?

Odgovor: Riječ Pomirenje obuhvaća širok doseg, i na kraju će cjelokupno čovječanstvo imati

priliku ući u njega. Kristova žrtva najprije je primijenjena na Kuću vjere, koja uključuje Tijelo Kristovo; ne na svakoga. On je uzašao na visinu i mi imamo Zastupnika kod Oca, jer se on pojavljuje za nas. (1. Ivanova 2:1; Heb. 9:24.) Što pod tim mislimo? U onom smislu da da imate tužbu, i vaš se slučaj pojavi na sudu, te se pokušate obratiti sucu, on vas ne bi htio poslušati; trebali biste angažirati odvjetnika. Tako i mi imamo odvjetnika, a taj odvjetnik naziva se "zastupnikom." (advocate). Mi imamo Zastupnika — odvjetnika — Isusa Krista pravednika. Kako on može biti naš odvjetnik? Zato što ga Otac "uvijek uslišava." (Ivan 11:42.) Što je temelj na kojem se on pojavljuje pred Sudom Pravde? Njegova žrtva koja pokriva naše grijeh. Mi smo u suglasju sa svetom Riječi Božjom, koja kaže da se može doći samo po Kristu. Zastupnik kaže: "Nitko ne dolazi Ocu osim po meni." (Ivan 14:6.) Što je sa svijetom? Oni ne mogu doći, jer postoji samo jedan Zastupnik, a oni ga još nisu prihvatili. Čim ga prime postaju vjernici. "Blago čovjeku kojemu Gospodin neće uračunati grijeh." (Rim. 4:8.) Svijet ne može doći. Otac nema posla sa svijetom. Hoće li imati posla s njima u sljedećem dobu? Ne. Zastupnik će ih uzeti kao Posrednik, kako bi uspostavio vladavinu pravednosti.

Pitanje: Veliki svećenik uzeo je krv jarca i poškropio je pred žrtvenikom. Je li to stvarni ili uračunati dio Pomirenja?

Odgovor: Ne mislim da Isus unosi doslovnu krv na Nebo i poškropi je tamo pred pomirilištem, već krv kakva je bila predstavljena u Njegovom žrtvovanom životu. Isus se pojavio u Božjoj prisutnosti nudeći svoj žrtvovani život i rekao je: "Ovo je za one koji vjeruju u mene." Tako će on opet predstaviti, ne našu krv, već svoju vlastitu krv, budući da on našu krv računa kao svoju krv. Krv postaje jedno i on kaže: "Prihvati i ovu krv, i ovu žrtvu; prihvati to u ime grijeha cijeloga svijeta." To je sve Njegova zasluga.

Pitanje: Je li ispravno reći da škropljenje krvi žrtava s Dana pomirenja na Pomirilište označava uskrsnuće žrtvovatelja kao Novog stvorenja?

Odgovor: Odgovaramo, ne. Škropljenje krvi nema takvo značenje. Oslikat ću vam to pred očima: Prvo je Veliki Svećenik izašao pred žrtvenik i tamo je zaklao životinju; zatim je uzeo nešto njene krvi u ruku te tamjan i prešao iza prve zavjese — u Svetinju, i unutar Svetinje nalazio se svijećnjak te postavljen stol s kruhovima,

te je poškropio tamjan po vatri, a dim se uzdigao kao miomiris, prelazeći iza druge zavjese, gdje se nalazila Svetinja nad svetinjama; zatim je uzeo posudu s krvlju i prošao iza druge zavjese. Taj prijelaz je bila Kristova smrt, a podizanje s druge strane bilo je njegovo uskrsnuće. Otišao je pod zavjesu, ali je ustao ponovno treći dan. Nakon što je naš Gospodin uskrsnuo, zadržao se četrdeset dana, i potom uzašao na visinu. On je tamo pružio Ocu, u korist klase koju je predstavljao, svoju krv prolivenu njegovom smrću. Za koga je poškropio tu krv? Za "sebe i svoj dom"; za Njegovo Tijelo, Izabrane i za sav dom Vjere. Ovi su bili pokriveni tom prvom žrtvom — Treća Mojsijeva 9. (Lev. 9.) Zatim je uzeo drugu žrtvu — uzeo je krv jarca i s njome učinio isto što i s krvlju junca, samo je nije prinio "za svoj dom", već "za narod." E sada se postavlja pitanje, je li Isus dvaput umro, jednom za Crkvu pa onda za ostalo čovječanstvo? Samo jednom. Gdje onda ovdje ulazi ta druga žrtva? Gospodin je natuknuo da će i Crkva biti dionikom s Kristom; On je taj Veliki Svećenik s nama kao udovima Njegova tijela. On je taj koji je prinio žrtvu. Ne činite to vi, niste vi svećenik. Mi se nudimo Njemu. On kaže, "Ja ću te računati kao udom svoga tijela." Sebe dajemo Gospodinu, a On nas prihvaća kao udove Njegova tijela, a stvar u vezi s time kako će se ta žrtva ostvariti nije ona koja je namijenjena osobito za nas; no na koncu mi ćemo biti s Njim. Sebe dajemo Njemu, u Njegove ruke, a On nas prihvata kao udove u Njegovu tijelu. Dakle, Veliki Svećenik je taj koji je prinio žrtvu u oba slučaja. On nije prinio u žrtvu junca, a potom rekao nekom od nižih svećenika da prinese u žrtvu i jarca. Nitko ne može stajati pred Bogom doli onaj Veliki Svećenik, a mi jedino na takav način možemo biti prihvaćeni — tako da se naša vlastita tijela računaju kao ono Kristovo pa onda i da se nas dade računati s njim Novim Stvorenjima u slavi.

Postojale su dvije žrtve a ipak obje je prinio taj jedan te isti svećenik. Upravo iz svega ovog je došlo cjelokupno svjetlo koje imamo u današnje vrijeme; trpjeli li s Njim, mi ćemo i s Njim kraljevati; ako umremo s njim mi ćemo i živjeti s njim. Nije li to ono što je Apostol mislio kad je rekao: "Zato vas molim, da prinosite tijela vaša za živu žrtvu," itd? Jedno vrijeme nikako mi nije dolazilo u um što to zaista znači. Crkva ima povlasticu življenja unutar ovoga dana patnji pa iz toga on-

da proizlazi i to odlikovanje a koje je Bog načinio između Crkve i onih iz ostalog čovječanstva — a to je zato što dok patimo s njime, isto tako trebamo s njime i kraljevati. A on nam je usto još k tome iznio i svoja "vele dragocjena i prevelika obećanja o tomu da mi budemo učinjeni dionicima Božanske naravi." (2. Petr. 1:4.) Obećanje nam osigurava upravo tu samu privilegiju pa u njoj i to samo davanje pa tako i polaganje vlastita nam života. Pamтите zasigurno na koji način je to i sami Apostol unio u svom onom istom mu pismu na čitanje Filipljanima (Poglavlje 3:10): — "Da Ga mogнем spoznati i moć uskrsnuća Njegova." Pavao je znao da uskrsnuće dolazi po redu tako za pravedne pa isto tako iz reda onda i onima nepravednima pa iz tog razloga On je i rekao, "Kad bih samo moć Njegova uskrsnuća ja poznavati znao." Koji pa iz ovog tu izlaze uvjeti? To da "po Njemu mi s njegovom se mu smrću po suobraznosti mi na njega naličujemo." Ne pođemo li u Njegovu smrt nećemo ići ni u Njegovo uskrsnuće. Pa dobro onda a na koj način i kako to mi onda u tu njegovu smrt pa sad i pođemo? U čemu se uopće onda i sastoji bit i razlika s Kristovom smrću? Kristova je smrt bila žrtvena smrt, i mi smo se zajedno sa njim uračunavali kao dio Njegove žrtve pa po tom postajemo dionici s Njim u patnjama u ovom sadašnjem vremenu i u slavi koja od toga slijedi.

Pitanje: Postoji li svetopisamski prigovor na razumijevanje apostolovog argumenta u Rimljanima 6:1-11 u smislu da je naš "stari čovjek" kao grešnik umro u osobi svoga zamjenika, Isusa, na Kalvariji; i da bismo stoga trebali biti uskrsnuti s njim (Isusom) da hodimo u "novom životu" svetosti? Molim Vas, dajte kratko izlaganje ovih redaka.

Odgovor: "Što ćemo onda reći? Hoćemo li ostati u grijehu da se milost umnoži? Bože sačuvaj. Kako da mi, koji smo umrli grijehu, i dalje živimo u njemu?" Zamijetiti ćete da se apostol ne obraća Židovima, niti poganima, niti pukim vjernicima, već onima koji su mrtvi grijehu i koji su se predali da umru s Kristom. "Zar ne znate da smo svi koji smo kršteni u Isusa Krista kršteni u njegovu smrt?" Mi znamo. Mi znamo da biti kršten u Krista ne znači običnu smrt. Ali vi ste kršteni u njegovu smrt. Je li to bila smrt grijehu? Mislim da nije. On "nije znao za grijeh." (1. Petr. 2:22). On nije mogao umrijeti smrću grijehu. Mi smo kršteni u njegovu smrt. Stoga to znači da

naša smrt nije bila smrt grijehu, kao što ni njegova smrt nije bila smrt grijehu. Naravno, naša smrt uključuje smrt grijehu. Kada se odrekne-mo svojih života da bismo imali udjela s Kristom u njegovoj žrtvenoj smrti, to znači da smo se prijavili u borbu protiv grijeha — zakleli se da ćemo položiti svoje živote u bitci protiv grijeha. Kako da mi, koji smo mrtvi grijehu i čiji su životi pokopani s Kristom — kako bismo mogli pristati na grijeh? Mogli bismo imati nesavršenosti tijela, ali biti u skladu s grijehom bilo bi nemoguće za one koji su se odrekli svojih života.

"Tako smo s njim pokopani krštenjem u smrt, da bismo kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih Očevom slavom, i mi isto tako hodili u novosti života. Jer ako smo zajedno posađeni u sličnosti njegovoj smrti, bit ćemo i u sličnosti njegovu uskrsnuću." To će reći, ako smo se predali da budemo poput Njega u smrti, također ćemo biti poput Njega, dionici, u Njegovom uskrsnuću; jer su uskrsnuće i smrt povezani. Tko god ide u Njegovu smrt ide i u Njegovo uskrsnuće, a tko to ne učini, ne ide. Jednako sigurno kao što je Isusova smrt bila žrtvena smrt, tako to mora biti i ova.

"Znajući ovo, da je naš stari čovjek s njim razapet, da bi se tijelo grijeha uništilo, kako odsad više ne bismo robovali grijehu." Ovaj stari čovjek je razapet. Baš kao što se Krist pri svom krštenju odrekao svog zemaljskog života, a preostale godine njegove službe bile su u novosti života, dok je staro stvorenje umiralo; tako apostol kaže da možemo smatrati sebe, svoju staru narav, staro stvorenje, razapetima s njim; to je spora, odužena smrt, ali mi živimo kao nova stvorenja, a staro stvorenje umire. Mi smo voljni biti razapeti s njim i patiti s njim zbog grijeha, da bismo bili s njim u njegovoj slavi.

"Jer tko je mrtav, oslobođen je od grijeha." To jest, kada ste stvarno mrtvi, bit ćete i stvarno slobodni. Nikada više nećete iskusiti iskušenje grijeha. Tko je mrtav, oslobođen je od moći grijeha. Tako apostol kaže da smo, iako smo nekada bili robovi grijeha, nakon što smo oslobođeni postali sluge pravednosti. U osmom poglavlju Rimljanima on nam govori: "Ali ako Duh onoga koji je uskrisio Isusa od mrtvih prebiva u vama, onaj koji je uskrisio Krista od mrtvih oživit će i vaša smrtna tijela svojim Duhom koji prebiva u vama." Božji Duh neće doći da prebiva u vama sve dok ne primite Svetog Duha, ali ako ste

se posvetili i primili Svetog Duha: "Duh onoga koji je uskrisio Isusa od mrtvih oživit će i vaša smrtna tijela Njegovim Duhom koji prebiva u vama." Naši adventistički prijatelji to primjenjuju na budućnost i govore da će Bog oživiti njihovo smrtno tijelo. Mi kažemo da nam je, ako smo izvršili svoje posvećenje, Bog dao Svog Svetog Duha, a ovaj Sveti Duh već daje energiju ovom smrtnom tijelu. Nećete biti "zaneseni" kao prije, već ćete, imajući Svetog Duha, hoditi u novosti života. "Stoga smo, braćo, dužnici, ne tijelu, da živimo po tijelu, nego Duhu." U ovom poglavlju on govori o novom stvorenju koje trijumfira nad tijelom. Novo stvorenje možda neće imati savršenu kontrolu nad tijelom, ali apostol kaže da Gospodin sudi ovim novim stvorenjima prema njihovim voljama, a gdje je volja ispravna, tu ne može biti nikakvih simpatija prema grijehu. On se prijavio i položio svoj život kako bi se borio protiv grijeha.

4.4. DIO II. — Savezi

Pitanje: Trebaju li se apostolove riječi iz Hebrejima 9:16, 17, kako slijedi, razumjeti tako da naučavaju kako riječ "testament" (oporuka) ili "savez", onako kako se koristi u Svetom pismu, uvijek nosi značenje "posljednje volje i oporuke"? 16. Jer gdje je oporuka, nužno je da nastupi smrt onoga tko ju je sačinio. 17. Jer oporuka stupa na snagu tek nakon smrti; nikada ne vrijedi dok je onaj tko ju je sačinio još živ.

Odgovor: Ne znam zašto bismo trebali reći da riječ "testament" (oporuka) uvijek znači savez. Svaka oporuka je savez, ali ne bismo mogli reći da je svaki savez oporuka. Ne razumijem svrhu ovog pitanja.

Pitanje: Poanta je u tome da apostolova definicija u Hebrejima pruža biblijsku definiciju te riječi, tako da trebamo razumjeti da u svakom slučaju gdje se ta riječ nalazi, apostol daje njezinu definiciju. Tvrdi se da apostolova definicija uzrokuje da ona uvijek nosi to značenje u Svetom pismu.

Odgovor: U Postanku čitamo da je Bog sklopio savez s Abrahamom. Kada se on ne bi mogao izvršiti do smrti onoga koji ga je sklopio, Bog bi morao umrijeti — a Bog neće umrijeti tako skoro. Prema tome, vidite da se "oporuka" (testament) ne treba koristiti kao jedina definicija saveza. Tamo to uopće ne bi bilo prikladno. To

bi značilo da bi On, kako bi izvršio taj testament, morao umrijeti.

Pitanje: Kada Abrahamski savez stupa na snagu, a kada Novi savez?

Odgovor: Abrahamski savez stupio je na snagu u Kristu. Njegov je smisao bio da treba postojati "Abrahamovo Sjeme." Ništa se nije moglo učiniti dok to Sjeme ne dođe. To je Sjeme bio Krist. Apostol u Galaćanima, kao što se sjećate, kaže da Abrahamski savez tipizira Sara, koja nije imala djece; ona je predstavljala taj savez i bila je nerotkinja neko vrijeme. Hagara je predstavljala Saru, ali nije bila Sara. Ovaj je zakonski savez imao sjeme; Hagara je imala dijete, Jišmaela, koji odgovara židovskom narodu, a budući da je Hagara bila ropkinja, ovo je bio ropски savez, i kako je Hagara bila ropkinja, njezin je sin bio rob. Stoga je sav Izrael pod ropstvom zakona. Apostol kaže da je s vremenom došao trenutak kada je Sara dobila sina, a kada se to dogodilo Jišmael je bio ljubomoran, te to odgovara prirodnom Izraelu koji se sada bori protiv pravog Izraela Božjeg, a to su Krist i svi koji ga prihvataju. Apostol govori o tome da se Abrahamski savez počeo ispunjavati u Kristu, i on kaže, ne samo Isus "već ste i vi, braćo, djeca obećanja." On to objašnjava još jasnije u Galaćanima 3:29: "Ako ste Kristovi, onda ste Abrahamovo sjeme"; ne Jišmaelovo, nego vi pripadate pravom sjemenu, koje je Krist. Ako pripadate Kristu, pripadate svemu onome što je tipizirano u Izaku i Rebeki. Gospodin je dao i Rebeku da bude tip Crkve i kao što je Rebeka postala sunasljednica s Izakom, tako i Crkva postaje sunasljednica s Kristom.

Pitanje: Je li Crkva pozvana, tijekom Evanđeoskog doba, pod Abrahamskim ili Novim savezom, ili oba?

Odgovor: Pod Abrahamskim savezom. Još nema Novog saveza. Bile su tri Abrahamove žene: Sara, jedno vrijeme nerotkinja; Hagara, koja je rodila Jišmaela; i Ketura, treća žena, s kojom je imao mnogo sinova i kćeri. Ove tri žene predstavljale su tri saveza. Cijelo Abrahamovo sjeme poteklo je od ove tri; tako da mi nemamo dvije majke, dva saveza, već samo jedan. Ova stvar nam nije uvijek bila jasna kao što je sada. Krenuli smo s našim mislima u velikoj mjeri zamagljenima, ali smo postupno shvaćali što Sveto pismo znači i ono je postalo jasno našem umnom pogledu. Ali za to je bilo potrebno vrije-

me. Na jednom mjestu apostol kaže: "Time što veli Novi savez, onaj prvi učinio je starim" — i u to vrijeme nisam mislio da je Židovima govorio kako je njihov savez osuđen na propast; mislio sam da govori nama. Židov je rekao: "Mojsije nam je dao taj savez; Bog nam je dao taj savez. Mi smo najveći narod na svijetu, i naš savez nikada neće proći." Oni to nisu mogli ni zamisliti. Apostol im je pokušavao dokazati da hoće. On kaže, "Hagara je bila vaša majka. Vi niste sinovi Izraela." Oni su mislili da imaju Abrahama, ali Pavao kaže ne. Nisu to mogli vidjeti jer to nisu mogli vidjeti. Ali mi možemo vidjeti da je to ono što je apostol mislio. On im je govorio da oni Židovi nikada nisu bili pravo "Abrahamovo sjeme"; da je bilo namijenjeno da njihov zakonski savez treba proći, a da to i dokaže, rekao je (Heb. 8:7-13): "Ne sjećate li se da piše: 'Sklopit ću novi savez nakon onih dana?' Ne vidite li, ako je mislio sklopiti novi savez, da bi stari bio beskoristan?" Pokušao je navesti Židove da uvide kako njihov savez neće trajati vječno niti biti jedini savez. Mi vidimo da je njihov savez doista prošao te da oni, kao djeca po tijelu, nisu djeca po Duhu. Mi vidimo da će Isus ispuniti to obećanje. (Jer. 31:31-34): "Evo dolaze dani, govori Gospodin, kada ću sklopiti novi savez s domom Izraelovim," i blagosloviti ih. Kako mi oči tada nisu bile jasno otvorene, pomiješao sam taj Novi savez s Abrahamskim savezom zato što je apostol rekao da onaj stari mora proći te ući Sarin savez. No kada ispitamo sve, postaje jasno. K.S. '98-197, u članku pod naslovom "Milosrđe likuje nad sudom": "Kristova smrt zapečatila je ili ratificirala, te ga učinila potpunim i obvezujućim, ovaj Novi savez između Boga i čovjeka... Mi dakle vidimo da je od Kalvarije, od pečačenja Novog saveza krvlju Posrednika, otkako je taj Novi savez bio na taj način ratificiran ili učinjen djelotvornim, trijumf ljubavi i milosrđa nad pravdom i smrtnom presudom prvotno nanesenom bila je činjenica... Cilj trenutnog poziva Crkve... da sudjeluje u koristima i privilegijama Novog saveza," itd.

Odgovaram na ovo: Mi smo cijelo vrijeme razmišljali o onom izvornom savezu koji je Bog bio načinio te koji je postao djelotvoran za nas u smrti našega Gospodina. Ta smrt nije nas samo dovela u odnos s Abrahamskim savezom; ona je ujedno i temelj onoga što treba biti učinjeno za svijet u nadolazećem dobu. Tako je Novi savez

bio povezan s Gospodinovom smrću. Novi savez imao je kao temelj ispunjenje Kristove smrti. Isus je na svojoj Posljednjoj večeri, dajući čašu, rekao: "Ova je čaša novi zavjet — Novi savez — u mojoj krvi koja se proljeva za mnoge (za sve) na otpuštenje grijeha"; drugim riječima, čaša njegove smrti trebala je biti djelotvorna ne samo za Crkvu, nego i za cijelo čovječanstvo: "Ovo je čaša moje krvi, prolivena za otpuštenje grijeha; pijte iz nje." Ovo je čaša koja donosi opravdanje cijelom svijetu; čaša patnje i smrti koja pečačuje Novi savez, i ja vas pozivam da mi se pridružite u pečačenju tog Novog saveza." Stoga, kada su učenici rekli (Mat. 20:22-23): "Dopusti da sjednemo jedan tebi zdesna, a drugi slijeva," on je rekao: "Možete li piti čašu koju ću ja piti?" Nitko ne može biti s njim na njegovom prijestolju osim ako ne pije iz ove čaše i ne sudjeluje u njegovoj krvi. Stoga je nada da ćemo biti s njim na njegovom prijestolju u sudjelovanju u njegovoj čaši, kao i u krštenju u njegovu smrt. Ako smo dionici s njim, mi smo udovi njegovog tijela. Ako nismo, onda nismo. Netko će drugi ući, jer tijelo mora biti potpuno. Nitko nije mogao služiti kao Veliki svećenik osim ako nije imao sve svoje prste na rukama i nogama. Zašto? Zato što su ti dijelovi bili neophodni da predstave puni dovršetak, specifično načelo — da se taj dio ne može niti dodati niti oduzeti. Neće biti niti jednog više niti jednog manje od izabranog broja. Ako vi ne uspijete ući, netko drugi hoće, jer taj broj mora biti potpun. Nitko ne može biti od Kristove Zaručnice osim ako ne pije iz njegove čaše. "Pijte iz ove čaše."

K.S. '03-436: "Dok su prednosti ovog milostivog uređenja samo za 'nas,' za 'vjernike,' za one koji dolaze Bogu po Kristu — pod odredbama Novog saveza... itd."

Odgovaram, tu sam upotrijebio izraz Novi savez kao naziv za Abrahamski savez jer mi u to vrijeme nije bilo sasvim jasno da je Abrahamski savez bio onaj stari savez, sklopljen dugo prije Židovskog saveza. Citiram dalje iz spomenute Kule stražare: "Naš poziv i prihvaćanje temelje se na Novom savezu, itd. Vidjeli smo da su svi koji su prihvatljivi Bogu u Kristu morali k njemu doći pod Novim savezom."

Odgovaram na to potpuno isto. Mi nemamo nikakve veze s tim Novim savezom. On znači ono što i govori. "I dogodit će se nakon onih dana da ću sklopiti novi savez." Vidite razliku

između nakon onih dana i tijekom onih dana. "Oni dani" su Evanđeosko doba. Tijekom onih dana Gospodin čini nešto za Duhovni Izrael, izdvajajući Tijelo — Zaručnicu. (Joel 2:28, 29): "I dogodit će se nakon onih dana da ću izliti svog duha na svako tijelo." Ali "u one dane," rekao je Gospodin, "izlit ću svoga Duha na svoje sluge i na svoje sluškinje." Ni na koga drugoga u one dane. "I dogodit će se nakon ovih dana da ću sklopiti novi savez." Drugim riječima, tek nakon ovog Evanđeoskog doba Novi savez može biti zapečaćen. Naš Gospodin dao je svoj život za pečaćenje, ali je ostavio nešto i za vas. Rekao je: "Pijte iz nje", jer je to temelj na kojem je ovaj Novi savez zapečaćen.

K.S. '07-9, Stupac 1, Odlomak 2: "Potpuno odvojen i različit od obaju prethodnih saveza je Gospodinovo obećanje Novog saveza." U ovom smo ga članku razmatrali iz našeg sadašnjeg većeg prosvjetljenja. Ako se osvrnete unatrag, otkrit ćete da ste učinili puno gluposti, a to je jedna od gluposti koje sam ja učinio. Budući da sam uključio svoj mozak da radi, pa uviđam da ono što sam mislio da je Novi savez nije onaj novi, netko me prekorava. (Dno istog stupca.) "Novi savez pripada isključivo dolazećem dobu, kao što Abrahamski savez pripada isključivo Evanđeoskom dobu, a kao što se Zakonski savez primjenjivao isključivo na Židovsko doba." Stranica 10, 1. stupac, 2. redak: "Novi savez još ne postoji." Sasvim točno. Novi se savez treba sklopiti "nakon onih dana," te čeka na svoju ratifikaciju sve dok posljednji ud Kristovog Tijela ne okusi smrt, jer niti jedan testament ne može stupiti na snagu dok je oporučitelj živ. Cijela je Crkva prihvaćena kao Tijelo, ali tek nakon što ode i posljednji ud, blagoslovi Novog saveza će doći na svijet.

Pitanje: Ako je Crkva prihvaćena i blagoslovljena pod odredbama Novog saveza,

Odgovor: Ona nije prihvaćena niti blagoslovljena pod odredbama Novog saveza. Ona je prihvaćena i blagoslovljena pod Abrahamskim savezom.

Nastavak pitanja: — i oni, budući da su "Kristovi", su tako konstituirani kao udovi Abrahamovog Sjemenja,—

Odgovor: Nisu tako konstituirani. Oni su konstituirani tako što su sjedinjeni s Kristom kao Zaručnica, što je ilustrirano u slučaju Rebeke kada je bila udana za Izaka i postala sunas-

ljednica s Izakom; tako Crkva postaje sunasljednicom s Kristom.

Nastavak pitanja: — neće li svi oni koji tijekom Tisućugodišnjeg doba dođu pod odredbe Novog saveza i budu njime blagoslovljeni također tako postati udovima "Sjemenja", pa da se obećanje dano Abrahamu tako ispuni na njima, tj.: "(Budući) U tebi i (budući) u tvom sjemenu blagoslovit će se sve obitelji na zemlji?"

Odgovor: Ne. Bila su dva sjemenja. Rimljanima, 4:16 — "...da obećanje bude zajamčeno cjelokupnom potomstvu; ne samo onome od zakona, nego i onome od vjere Abrahama; koji je otac svih nas." Apostolova je misao ovdje čini se da, iako je u broju samo jedno, ipak nas ima mnogo u drugom smislu — u smislu da svi narodi tek trebaju postati Abrahamova djeca; jer kako će svi narodi doći u sklad s Bogom, postat će Božje sjeme, kako bi u konačnici svi mogli biti djeca Božja. Abraham je bio Jišmaelov otac, kao i otac djece od Ketur, pa ipak je samo jedno bilo nazvano "Sjeme", Sjeme na koje je obećanje ukazivalo. U tom smislu Krist i Crkva su jedino Sjeme, no u općem smislu, da bi cijelo čovječanstvo moglo primiti blagoslove, oni mogu postati Abrahamovo sjeme, ali ne "Ono Sjeme." Postoji posebno sjeme, Sjeme obećanja, i opće sjeme.

Pitanje: Recite nam kako ste sve to otkrili.

Odgovor: Reći ću vam, sestro. Malo ovdje, a malo tamo. Gospodin je, rečeno nam je, sakrio svoj plan tako da ga nitko od mudrih neće razumjeti; on "je ove stvari sakrio od mudrih i objavio ih malenima." Učimo ih u onoj mjeri u kojoj postajemo ponizna, poučljiva djeca. U Božjem je planu bilo predviđeno da posebna svjetlost zasja na kraju doba, i upravo to posebno svjetlo koje Bog daje mi smatramo našim blagoslovom. Gospodin je blagoslivljao i objavljivao ove stvari na prirodan način. Gospodin je rekao (Otk. 10:7): "U danima kada se oglasi sedmi anđeo sa svojom trubom, dovršit će se tajna Božja." Truba se počela oglašavati 1878. godine, a jedna od prvih stvari koja će se ispuniti jest dovršetak tajne. Apostol kaže da je imao daleko veće znanje o toj tajni od bilo koga drugog. On kaže da mu je Bog dao više znanja nego bilo kome drugom. Vjerujemo da je naša privilegija vidjeti neke od tih stvari jednakom jasnoćom kojom ih je vidio i apostol Pavao. On kaže da mu nije bilo dopušteno govoriti o tim stvarima. Sa-

da je dopušteno o njima govoriti. Zašto je Bog rekao Pavlu išta? Zato što je bio jedan od apostola, a i neophodno je da sva saznanja proizađu iz Riječi Božje tako da Bog neće danas morati davati posebna otkrivenja. On je te stvari držao u tajnosti do pravog vremena, a kada je došlo pravo vrijeme, te su stvari postale jasne.

Pitanje: Želim znati, odakle vam sve to? Iz Novog zavjeta?

Odgovor: Iz Starog i Novog zavjeta zajedno. Pavao kaže: "Imamo sidro za dušu." Što je to sidro za dušu? To obećanje koje je Bog dao Abrahamu i Izaku; i sve što je Pavao rekao u Novom zavjetu dokazano je Starim zavjetom. Ne bi bilo mudro da izostavimo Stari zavjet.

Pitanje: Što je Novi zavjet?

Odgovor: Razumijem što mislite. Zovemo li ovu knjigu Novi zavjet? Bog nikada nije nazvao ovu knjigu Novim zavjetom. On nije mislio na ovu knjigu. To nema nikakve veze s "Novim zavjetom." To nije smisao u kojem se koristi pojam "Novi zavjet."

Pitanje: Kako to zovete ako to nije Novi zavjet?

Odgovor: Možete ga nazvati kako god želite.

Pitanje: Nije li to Riječ Božja?

Odgovor: Da, ali ne mislim da je ijedan od apostola ovu knjigu nazivao Novim zavjetom. To je ime koje je dao čovjek. Mi to zovemo Novi zavjet, ali se tako ne naziva u Svetom pismu.

Pitanje: Nije li Pavao rekao da je on sluga Novog zavjeta?

Odgovor: Da, ali on nije govorio o ovoj knjizi.

Pitanje: O čemu je govorio?

Odgovor: O Kristovom djelu. Govorimo o Novom zavjetu. Bog kaže da će se dogoditi da nakon onih dana bude Novi zavjet, Novi savez. Jehova je govorio o ovom Novom zavjetu, ovom Novom savezu. Pavao je bio njegov sluga i govorio je o njemu, a i vi možete biti njegov sluga i govoriti o njemu. Ja govorim o Novom savezu. Kažem da je vaša i moja privilegija biti dionici- ma u pečačenju tog Novog saveza koji će biti blagoslov za svijet. Tako je Pavao bio sposoban sluga tog Novog saveza.

Pitanje: Je li Jehova ili Sin Božji sklopio savez s Abrahamom?

Odgovor: Jehova je taj koji je sklopio savez s Abrahamom. Sin Božji nije imao nikakve veze sa savezima dok nije postao tijelo. Vrijeme njegovog djela počelo je kada je postao tijelo.

Pitanje: Hoće li Krist biti oporučitelj Božjeg Novog zavjeta?

Odgovor: To je Božji savez u Kristu. Bog je namumio da će se kroz to Sjeme blagosloviti cijela zemlja. Ne kažem kako. To ostavljam u Kristovim rukama. On je darovatelj života svijetu, i prema tome otac, prorok, veliki svećenik i kralj, te će djelovati kroz cijelo Tisućugodišnje doba, jer mu je sva vlast predana u ruke. Ne ona moć koja je njegova osobno, već moć koju mu je Otac predao, a Otac mu daje moć da to učini; pa će tako i ljudi na svijetu u Tisućugodišnjem dobu imati posla s Isusom i Crkvom na isti način na koji su Židovi imali posla s Mojsijem. Ali oni su imali posla s Mojsijem, a Mojsije s Bogom. Kao što se sjećate, Bog je u više navrata rekao Mojsiju: "Pusti me da uništim ovaj narod." Bog je to tako postavio da bi nam pokazao koliko je potpuno Mojsije bio posrednik te da je ono što je Mojsije radio zapravo Bog radio. Tako će u Tisućugodišnjem dobu, ono što će proslavljeni Krist reći biti baš kao da je Otac rekao. I baš kao u Bibliji, Abrahamova djeca morala su se obratiti Izaku, tako je i ovdje Bog predvidio blagoslov u Kristu, i tko god primi bilo kakav blagoslov, prima ga pod Kristom. Sve je to u Kristu. Cijelo djelo gleda na ovog Krista, i tijekom "Kristovog dana" on će sve stvari podložiti sebi.

Pavao iznosi misao da je oporuka (testament) bez snage dok oporučitelj ne umre. Vjerujem da je mislio reći kako Novi savez neće biti na snazi osim pod određenim uvjetima; jer Bog je bio oporučitelj. On je imao u vidu određene uvjete koji se moraju ispuniti.

Ponekad čitamo da Bog izjavljuje: "Ja sam tvoj otkupitelj, i osim mene nema spasitelja", a onda opet čitamo da je Bog poslao Isusa da bude Spasitelj svijeta, a opet čitamo da je Krist predao samoga sebe, a još negdje čitamo da je Bog dao svoga Sina. Ovo su različiti izvještaji i obvezni smo ih uskladiti. Tako se i u ovom slučaju navodi da je on postao oporučitelj. Mislim da u biti Bog stoji iza cijele stvari, ali budući da Krist nije bio prisiljen na to, može se reći da je to Njegova oporuka. Stoga se može reći da se i vi pridružujete u toj oporuci. Žrtva je nešto drugo od egzekucije (pogubljenja). Egzekucija bi bila silom, ali žrtva u sebi nosi misao dragovoljnosti. Stoga, vršimo Očevu volju, pa i kada je Krist pravio tu oporuku, on je vršio volju svoga Oca, u skladu s Očevim prvobitnim savezom. To je

bio njegov dar života svijetu, i pečaćenje tog uređenja pomoću kojeg je Bog spreman primiti ljude.

5. KAZALO ONOGA ŠTO JE PASTOR RUSSELL POUČAVAO

(Napomena prevoditelja: Zadržan je originalni engleski abecedni redoslijed pojmova kako bi se sačuvala točnost referenci na stranice iz originalnog izdanja. Prikazan je isječak prevedenog kazala.)

ARON , Glava svoje kuće	281
ARON , Mojsije Posrednik prije nego što je Aron postao svećenik	66
ARONOV SIN UDRUŽENI S NJIM , Značenje toga	256
ARON , Niži svećenici i Leviti služili Mojsijevoj kući	281
SPOSOBNOST , Krist prihvaćen poslušnošću Zakonu, Crkva prihvaćena vjerom i poslušnošću do granica sposobnosti	56
UKIDANJE Zakonskog saveza	150
SPOSOBNI POSLUŽITELJI NOVOG SAVEZA 91, 195	
ABRAHAM , Blagoslovi na njega samo za Isusa 94	
ABRAHAM , Djeca rođena od njegovih žena 21	
ABRAHAM , Nije imao Zastupnika, Crkva ima 267	
ABRAHAM , Vjera poput njegove neophodna 49	
ABRAHAM , Božje obećanje njemu bio je Savez 57	
ABRAHAM , Njegovo opravdanje i naše ... 241	
ABRAHAM , Njegove tri žene	221
ABRAHAM , Ketura kao Abrahamova žena . 34	
ABRAHAM , Obećanje se ispunjava, Usporedba tipa i antitipa	280
ABRAHAM , Pavao pokazuje da je opravdan prije odredbe o obrezanju	56
ABRAHAM , Sjeme Abrahamovo i njegovo djelo 36	
ABRAHAM , TRI ŽENE	34
ABRAHAM , Zakonski savez nije poništio Abrahamsko obećanje	38
ABRAHAM , Dva sjemena, Svi narodi blagoslovljeni	27
ABRAHAM , Kada je Bog sklopio savez s njim 254	
ABRAHAMSKI savez	15
ABRAHAMSKI SAVEZ , Sveobuhvatan	217

ABRAHAMSKI SAVEZ , i Pavao	58
ABRAHAMSKI SAVEZ , Kronološki dokaz, u vezi s vremenom njegove uspostave	256
ABRAHAMSKI SAVEZ , Klase razvijene pod Izvornim	148
ABRAHAMSKI SAVEZ , Kritičari u zabludi, u vezi s vremenom njegovog sklapanja	255
ABRAHAMSKI SAVEZ JE POSTOJAO , Inače Zakonski savez nije mogao biti dodan	254
ABRAHAMSKI SAVEZ , Baštinci	94
ABRAHAMSKI SAVEZ , Izrael shvaćao vrijednost 59	
ABRAHAMSKI SAVEZ , Druga nadopuna na 218	
ABRAHAMSKI , Razlika između njega i Zakonskog saveza	51
PRIHVATITI , Nakon iskušavanja Crkve, Bog će je u potpunosti prihvatiti	56
PRIHVATLJIVO VRIJEME	252
PRIHVATLJIVO VRIJEME , Ograničenja istog 159	
PRIHVATLJIVO VRIJEME , Što to znači	159
PRIHVATLJIVA DJELA , Samo ih Novo stvorenje čini	192
PRIHVAĆANJE , Očitovanje Očevog	169
RAČUNI SVIJETA , Moraju biti izravnati prije Nove rasporedbe	13
ADAM I EVA , Prvi i Drugi	246
ADAM , Prekršio savez	96
ADAM , Savez s njim impliciran	95
ADAM , Božji plan da ga vrati u savezni odnos 96	
ADAM , Njegova budućnost predložena u tipičnom Izraelu	96
ADAM , Pravda nije zasebno osudila njegovu djecu	66
ADAM , Mora li prvi biti otkupljen	65
ADAM , Nije uključen u Drevne dostojanstvenike 66	
ADAM , Vrijednost Isusovog života uključivala je cjelokupno Adamovo potomstvo	9
ADAM , Trebao je biti poslušan, jer je Bog dao život	95
DODAN Zakonski savez, Nazvan Hagara, zahtijevao djela	22
DODAVANJE , Izvornom savezu nije nedostatak 53	
OPOMENA , Proučavati Sjene Šatora sastanka 168	
PREDNOST , Djeca Sare imaju veliku	223
PREDNOST , Židov nema prednost nad poganimom	90
DOLAZAK (ADVENT) , Izrael nespreman pri Pr-	

vom60

DOLAZAK, Novi savez nije zapečaćen pri Prvom
263

ZASTUPNIK, Crkva ima, Abraham nije imao 267